

ÁRSSKÝRSLA *2001*

LÍFEYRISSJÓÐUR VERZLUNARMANNA

ÁRSSKÝRSLA *2001*

LÍFEYRISSJÓÐUR VERZLUNARMANNA

EFNISYFIRLIT

Ávarp stjórnarformanns	4	Ársreikningur	
Hlutverk og aðild	5	Áritun endurskoðenda	25
Stjórn og starfsmenn	6	Skýrsla um starfsemi LV árið 2001	26
Iðgjald	8	Áritun stjórnar og forstjóra	27
Samningar um viðbótariðgjald	8	Yfirlit um breytingar á hreinni eign	28
Lífeyrisréttur	9	Efnahagsreikningur	29
Lífeyrisgreiðslur	10	Sjóðstreymi	30
Tryggingafræðileg athugun	10	Skýringar	31
Séreignardeild	11	Kennitölur	38
Ársfundur 2001	12		
Aðgangur að upplýsingavef sjóðsins	13	Annual Report	
Rafrænar skilagreinar	13	Auditors' Report	41
Lán til sjóðfélaga	14	Directors' Report for 2001	42
Lánareglur	15	Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments	44
Fjárfestingar	16	Balance Sheet	45
Verðbréfaeign	17	Statement of Cash Flows	46
Ávöxtun	18	Financial Indicators	47
Innlend hlutabréf	19		
Erlendar fjárfestingar	20		
Fjárfestinga- og hluthafastefna	22		

ÁVARP STJÓRNARFORMANNS

Árið 2001 var 46. starfsár Lífeyrissjóðs verzlunarmanna, en hann hóf starfsemi 1. febrúar 1956.

Í árslok námu heildareignir sjóðsins 97,5 milljörðum sem er aukning um 11,8 milljarða eða 13,8% frá fyrra ári. Á árinu 2001 greiddu 41.142 sjóðfélagar til sjóðsins og fjölgaði þeim um 833 eða um 2,1% frá fyrra ári. Styrkur sjóðsins liggur m.a. bæði í stærð hans og hagkvæmri aldursdreifingu sjóðfélaganna en meðalaldur greiðandi sjóðfélaga er nú 33 ár.

Iðgjaldagreiðslur til sjóðsins námu 6.343 mkr. og er það aukning um 875 mkr. eða 16,0% frá fyrra ári. Á liðnu ári greiddu 5.687 fyrirtæki til sjóðsins vegna starfsmanna sinna og fjölgaði fyrirtækjum um 346 eða um 6,5%.

Á árinu 2001 nutu 5.498 lífeyrisþegar lífeyrisgreiðslna að fjárhæð 1.817 mkr. úr sjóðnum. Lífeyrisþegum fjölgaði um 10,3% á árinu og lífeyrisgreiðslurnar hækkðu um 16,5%.

Ávöxtun sjóðsins á árinu 2001 var 7,8% eða neikvæð um 0,7% að raungildi samanborið við 1,2% raunávöxtun á árinu 2000. Hrein ávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartækjum var 7,7% eða neikvæð um 0,8% að raungildi. Meðalraunávöxtun sjóðsins síðustu 5 árin er 5,9%.

Ráðstöfunarfé sjóðsins á árinu 2001 var 15.944 mkr. og nemur aukningin 2,7% frá fyrra ári.

Árið sem leið var erfitt bæði á innlendum og erlendum fjármálamörkuðum. Þannig lækkaði heildarvísitala aðallista Verðbréfabings Íslands um 9,4% en innlent hlutabréfasafn sjóðsins lækkaði á sama tíma um 7,4%. Árið 2001 olli vonbrigðum á erlendum hlutabréfamörkuðum og lækkaði heimsvísitala Morgan Stanley, en hún er helsti mælikvarði á breytingu hlutabréfa-verðs í heiminum, um 18% á liðnu ári. Liðið ár er því annað árið í röð sem erlendir hlutabréfa-

markaðir sýna neikvæða ávöxtun og þarf að fara aftur til árunna 1989 og 1990 til þess að finna því hliðstæðu.

Með vaxandi hlutfalli hlutabréfa í verðbréfasafni sjóðsins mun verða vart meiri sveiflna á komandi árum í ávöxtun sjóðsins á milli ára sem helgast mun af þróun á hlutabréfaverði á markaði bæði innanlands og erlendis. Þar sem meðalaldur sjóðfélaga lífeyrissjóðsins er 33 ár er unnt að horfa til mjög langs tíma um fjárfestingar sjóðsins en til lengri tíma gefa hlutabréf nokkuð hærri ávöxtun en skuldabréf. Það mun síðan skila sjóðfélögum sjóðsins ávinningi í betri lífeyrisrétti þegar fram líða stundir.

Tryggingafræðileg úttekt sem gerð var nú í janúar miðað við árslok 2001 sýnir að heildarskuldbindingar nema 2,9 milljörðum eða 1,5% umfram eignir. Eignir lífeyrissjóðsins umfram áfallnar skuldbindingar nema 18,8 milljörðum eða sem nemur 21,2% af hreinni eign sjóðsins til greiðslu lífeyris.

Launagreiðendum mun á næstunni gefast kostur á að senda sjóðnum skilagreinar með rafrænum hætti í gegnum heimasíðu sjóðsins með það að markmiði að einfalda iðgjaldaskil. Ávinningur launagreiðenda af rafrænum skilum er margvíslegur. Þannig sparast bæði tími og kostnaður við að senda skilagreinar rafrænt og jafnframt eykst öryggi við meðferð skilagreina því ekki þarf að skrá aftur þær upplýsingar sem eru á rafrænum skilgreinum.

Fyrir hönd stjórnar lífeyrissjóðsins flyt ég starfsmönnum hans og sjóðfélögum þakkar fyrir ánægjulegt samstarf og samskipti á liðnu starfsári.

Magnús L. Sveinsson
stjórnarformaður

HLUTVERK OG AÐILD

Lífeyrissjóður verzlunarmanna var stofnaður 1. febrúar 1956 og hefur hann því starfað í 46 ár.

Hlutverk

Meginhlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélaga og fjölskyldur þeirra fyrir tekjumissi af völdum öldrunar, með greiðslu ellilífeyris, orkutaps, með greiðslu örorku- og barnalífeyris, og andláts, með greiðslu maka- og barnalífeyris. Ennfremur gegnir lífeyrissjóðurinn stóru hlutverki sem uppspretta lánsfjár og í hægt vaxandi mæli hlutverki sem fjárfestir í atvinnulífinu með kaupum á hlutabréfum.

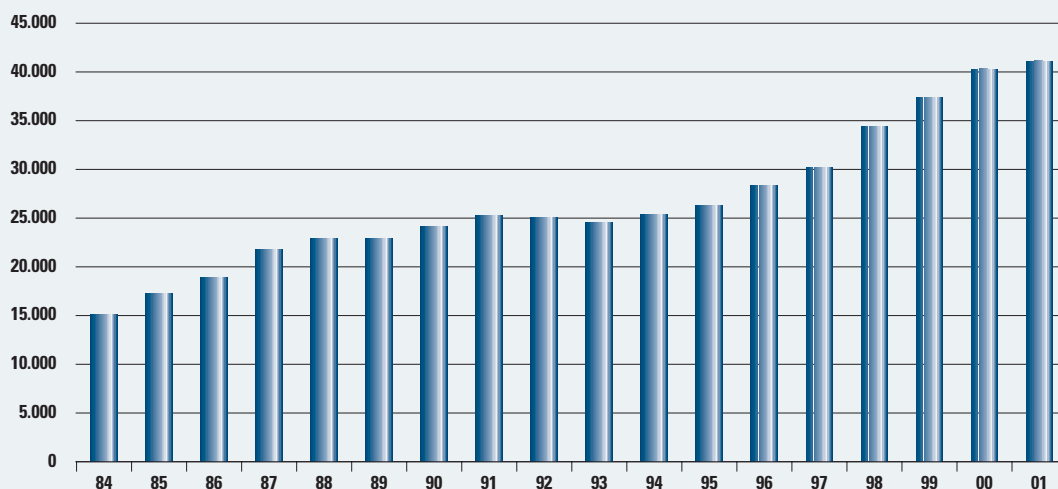
Aðild

Aðild að Lífeyrissjóði verzlunarmanna eiga, samkvæmt samþykktum sjóðsins, allir launþegar sem eru félagar í **Verzlunarmannafélagi Reykjavíkur** og kjarasamningar félagsins og vinnuveitenda taka til, nema sérstaklega sé kveðið á um annað í kjarasamningi. Stjórn sjóðsins er heimilt að taka í tölu sjóðfélaga meðlimi annarra samtaka verslunarmanna, sem hafa gert heildarsamninga um lífeyrisgreiðslur. Ennfremur á sá launþegi aðild að sjóðnum, sem byggir starfskjör sín á kjarasamningi VR þar sem hann ákvarðar lágmarksstarfskjör í starfsgreininni eða ráðningarbundin starfskjör launþegans byggjast á þeim samningi og launþeginn á ekki skylduaðild að öðrum lífeyrissjóði.

Sjóðfélagi, sem gerist sjálfstæður atvinnurekandi á starfssviði sjóðsins getur haldið áfram aðild sinni að sjóðnum. Ennfremur er sjálfstæðum atvinnurekendum á starfssviði sjóðsins heimilt að sækja um aðild að sjóðnum. Sama á við um einstaklinga, er starfa á starfssviði sjóðsins og byggja ráðningarbundin kjör sín á kjarasamningi.

Með lögum nr. 129/1997, 1.gr., er öllum launamönnum og þeim sem stunda atvinnurekstur eða sjálfstæða starfsemi gert skylt að tryggja sér lífeyrisréttindi með aðild að lífeyrissjóði frá og með 16 ára til 70 ára aldurs.

Fjöldi greiðandi sjóðfélaga

STJÓRN OG STARFSMENN

Stjórn

Stjórn sjóðsins er skipuð átta mönnum, fjórum tilnefndum af stjórn Verzlunarmannafélags Reykjavíkur og fjórum tilnefndum af þeim samtökum atvinnurekenda, sem að sjóðnum standa en þau eru: Kaupmannasamtök Íslands, Samtök atvinnulífsins, Samtök iðnaðarins, Samtök verslunarinnar – FÍS og Verslunarráð Íslands. Kjörtímabil stjórnarinnar er 3 ár. Stjórn sjóðsins 1. mars 2001 til 29. febrúar 2004 skipa eftirtaldir:

Magnús L. Sveinsson formaður
Víglundur Þorsteinsson varaformaður
Benedikt Kristjánsson
Birgir R. Jónsson
Gunnar P. Pálsson
Ingibjörg R. Guðmundsdóttir
Jóhanna E. Vilhelmsdóttir
Kolbeinn Kristinsson

Á liðnu ári kom stjórn sjóðsins saman til fundar alls 17 sinnum og frá stofnun sjóðsins hafa verið haldnir 897 stjórnarfundir.

Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins samkvæmt ákvæðum samþykktu lífeyrissjóðsins undirritaðri af þeim samtökum sem að sjóðnum standa og staðfestri af fjármálaráðuneytinu. Meðal þess sem stjórnin fjallar um á fundum sínum eru breytingar á samþykktum, lánareglur, móttun fjárfestinga- og hluthafastefnu, fjárhagsáætlanir og kynningarmál.

Starfsmenn

Hjá sjóðnum starfa 26 starfsmenn, þar af 3 í hlutastarfi. Fjöldi stöðugilda á árinu 2001 var 23,2. Skrifstofa Lífeyrissjóðs verzlunarmanna er á 4. og 5. hæð í Húsi verslunarinnar.

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins á liðnu ári var kr. 104 milljónir. Rekstrarkostnaður sjóðsins í hlutfalli af iðgjöldum var 1,01% eða 0,07% af eignum í samanburði við 1,12% af iðgjöldum eða 0,08% af eignum árið áður.

Stjórn sjóðsins ásamt forstjóra

Standandi frá vinstri Þorgeir Eyjólfsson forstjóri, Birgir R. Jónsson, Benedikt Kristjánsson, Gunnar P. Pálsson og Kolbeinn Kristinsson.
Sitjandi frá vinstri Jóhanna E. Vilhelmsdóttir, Víglundur Þorsteinsson varaformaður, Magnús L. Sveinsson formaður og Ingibjörg R. Guðmundsdóttir.

Starfsmenn sjóðsins

Aftari röð frá vinstri

Þorgeir Eyjólfsson
 Kristín Stefánsdóttir
 Ásta Björk Long
 Bjarnfríður Elín Karlsdóttir
 Guðveig Árnadóttir
 Vilhelmína Sofía Sveinsdóttir
 Ragnheiður Valtýsdóttir
 Regína Jónsdóttir
 Hildur Camilla Guðmundsdóttir
 Alda Sif Jóhannsdóttir
 Fjóla Björk Hauksdóttir
 Sólveig Arnþrúður Skúladóttir
 Þuríður Kristín Heiðarsdóttir
 Margrét Kristinsdóttur
 Elísabet Erla Dungal
 Ragnhildur Heiðberg
 Hólmfríður Ólafsdóttir
 Þóra Þórgrímsdóttir

Fremri röð frá vinstri

Helga Árnadóttir
 Jón Gunnar Guðjónsson
 Valgarður Sverrisson
 Haraldur Arason
 Guðmundur Þór Þórhallsson
 Þór Egilsson
 Sigríður Elín Ásgeirsdóttir

Á myndina vantar

Brynju Hauksdóttur

Starfssvið

forstjóri
 deildarstjóri lánadeildar
 upplýsingar, skráning
 upplýsingar, skráning
 skjalavarsla, kaffistofa
 sími, upplýsingar
 innheimtustjóri
 upplýsingar lánadeild
 lánbeiðnir sjóðfélaga
 innheimta iðgjalda
 skjalagerð
 upplýsingar lánadeild
 lífeyrir, ritari forstjóra
 bókhald
 innheimta iðgjalda
 innheimta lána
 gjaldkeri
 deildarstjóri lífeyrisdeildar

Ráðningarár

1978
 1988
 2000
 1999
 1988
 1977
 1969
 2000
 2001
 1988
 2002
 1998
 1990
 1995
 2000
 1991
 1990
 1976

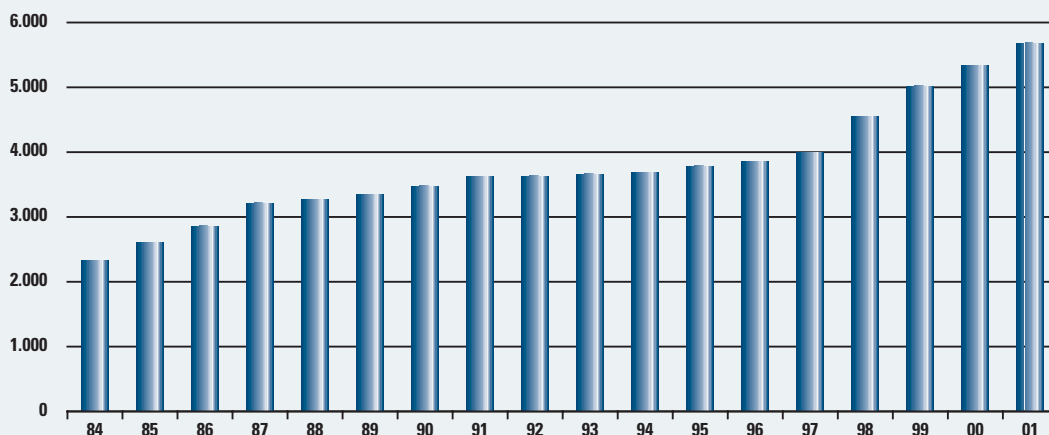
innheimta iðgjalda
 tölvumál
 skrifstofustjóri
 deildarstjóri tölvudeildar
 forstöðumaður verðbréfiðskipta
 deildarstjóri séreignardeildar
 lánbeiðnir sjóðfélaga

2001
 2002
 1986
 1986
 1997
 1998
 2000

lánbeiðnir sjóðfélaga

1998

Fjöldi launagreiðenda

IÐGJALD

Iðgjald til sjóðsins er 10% af heildarlaunum sjóðfélaga, þ.e. föstum launum, yfirvinnu, bónus, greiddu orlofi o.s.frv. Sjóðfélagar eru á aldrinum 16 til 70 ára og greiðir launþegi 4% en launagreiðandi 6%. Sjálfstæðir atvinnurekendur greiða bæði hluta launþega og launagreiðanda þ.e. 10% af eigin launum. Eftir því sem iðgjald til lífeyrissjóðsins er hærra verða lífeyrisgreiðslurnar hærrí. Þegar sjóðfélagi nær 70 ára aldri hættir hann að greiða iðgjald til sjóðsins, enda aflar hann sér ekki frekari lífeyrisréttinda eftir þann tíma.

Skattfrelsi iðgjalda

4% iðgjald launþega í lífeyrissjóð er undanþegið tekjuskatti, jafnframt því sem 6% mótframlag launagreiðenda er undanþegið tekjuskatti.

Launþegar geta þar að auki greitt allt að 4% viðbótariðgjald til lífeyrissjóðs sem er undanþegið tekjuskatti og fá þá allt að 2,4% mótframlag frá launagreiðanda sem er ekki skattskyld við innborgun.

Lífeyrissparnaður lækkar skattinn

Í eftirfarandi töflu má sjá dæmi um lækkun tekjuskatts vegna greiðslu iðgjalds í lífeyrissjóð hjá sjóðfélaga sem greiðir iðgjald af 100.000 kr., 150.000 kr. og 300.000 kr. heildarlaunum á mánuði. Í dæminu er sjóðfélaginn að nýta sér hámarks skattahagræði með því að greiða samtals 8% iðgjald í lífeyrissjóð.

Heildarlaun á mánuði	100.000	150.000	300.000
Frádregið iðgjald 4%	4.000	6.000	12.000
Frádegið viðbótariðgjald 4%	4.000	6.000	12.000
Lækkun staðgreiðslu 38,54%	3.083	4.625	9.250
Heildarlækkun staðgreiðslu á ári	36.996	55.500	111.000

SAMNINGAR UM VIÐBÓTARFRAMLAG Í SÉREIGNARLÍFEYRISSJÓÐ

Á árinu 2000 undirrituðu Verzlunarmannafélag Reykjavíkur og Landssamband íslenskra verzlunarmanna annars vegar, og Samtök atvinnulífsins hins vegar nýjan kjarasamning. Í samningnum er m.a. kveðið á um aukið framlag launagreiðanda í séreignarsjóð launþega þannig að í þeim tilvikum sem launþegi leggur 2% viðbótarframlag í séreignarlífeyrissjóð skal mótframlag launagreiðanda vera 1% árin 2000 og 2001 og 2% frá 1. janúar 2002.

Í kjarasamningi Verzlunarmannafélags Reykjavíkur og Landssambands íslenskra verzlunarmanna annars vegar, og Samtaka verslunarinnar-FÍS hins vegar í janúar 2000 er kveðið á um aukið framlag launagreiðanda í

séreignarsjóð launþega þannig að í þeim tilvikum sem launþegi leggur 2% viðbótarframlag í séreignarlífeyrissjóð skal mótframlag launagreiðanda vera 0,5% á árinu 2000, 1% á árinu 2001, 1,5% á árinu 2002 og 2% á árinu 2003.

Á árinu 2002 og 2003, þegar ákvæði framangreindra kjarasamninga hefur að fullu tekið gildi, verður iðgjald þeirra launþega sem greiða 2% viðbótariðgjald í lífeyrissjóð því samtals 14,2% í stað lögbundins 10% iðgjalds. Framangreindir samningar eru mikil hvatning fyrir launþega til aukins lífeyrissparnaðar því launagreiðandi greiðir 8,2% iðgjald á móti 6% iðgjaldi launþegans.

LÍFEYRISRÉTTUR

Upphæð lífeyris fer eftir greiðslum í sjóðinn. Eftir því sem iðgjald til sjóðsins er hærra verða lífeyrisgreiðslurnar hærri.

Ellilífeyrir

Taka ellilífeyris er miðuð við 67 ára aldur. Ef töku lífeyris er frestað hækkar hann um 0,6% fyrir hvern mánuð sem líður frá 67 ára aldri, eða 7,2% á ári. Fresta má töku ellilífeyris til 70 ára aldurs. Einnig er heimilt að hefja töku ellilífeyris fyrir 67 ára aldur og lækkar hann þá um 7,2% fyrir hvert ár sem töku er flýtt. Hefja má töku ellilífeyris í fyrsta lagi við 65 ára aldur.

Örorkulífeyrir

Verði sjóðfélagi ófær um að gegna því starfi sem veitti honum aðild að sjóðnum á hann rétt á örorkulífeyri. Örorkulífeyrir vegna 100% örorku er reiknaður eins og um ellilífeyri væri að ræða. Með framreikningi er þeim stigum bætt við sem reikna má með að viðkomandi hefði öðlast til 67 ára aldurs miðað við greiðslu þriggja síðustu ára. Örorkulífeyrir verður þó aldrei hærri en sem nemur þeim tekjumissi sem sjóðfélagi hefur sannanlega orðið fyrir vegna örorkunnar.

Fyrstu þrjú árin miðast örorkumat við vanhæfni sjóðfélagsins til að gegna því starfi sem hann hefur gegnt og veitti honum aðild að sjóðnum. Eftir þann tíma miðast örorkumat við vanhæfni sjóðfélagsins til almennra starfa.

Makalífeyrir

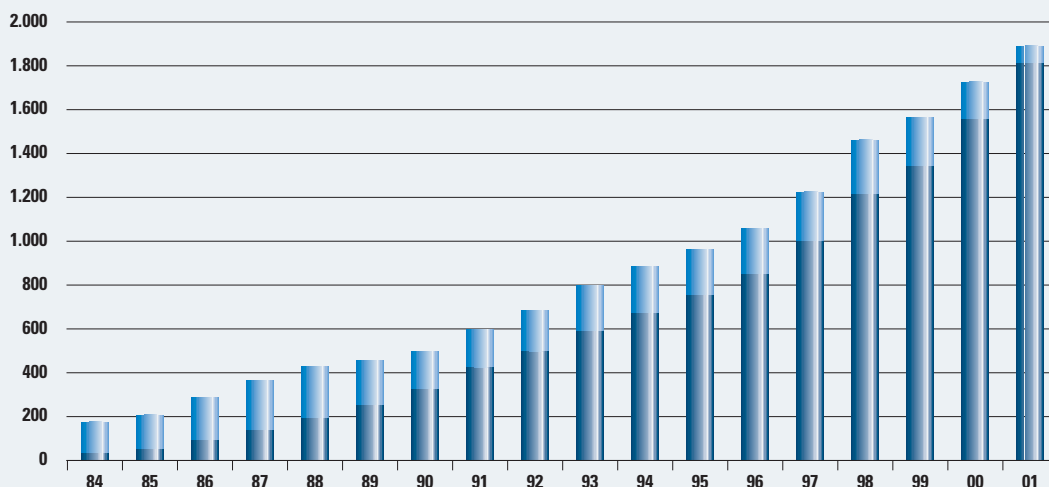
Stigaeign sjóðfélagsins ásamt framreiknuðum stigum til 67 ára aldurs ákvarðar upphæð makalífeyris. Makalífeyrir er greiddur í minnst 3 ár og lengur eða þar til yngsta barn sjóðfélaga verður 23 ára. Maki látins sjóðfélaga getur valið um tvær leiðir við töku makalífeyris, þ.e.a.s. að fá greiddan venjulegan makalífeyrir, eða að fá útborgaða verðbætta inneign sjóðfélagsins svo lengi sem hún endist, ef það er hagstæðara en að fá venjulegan makalífeyrir.

Barnalífeyrir

Barnalífeyrir er greiddur með börnum og kjörbörnum sjóðfélaga sem er látinn, öryrki eða ellilífeyrisþegi. Einnig fá fósturbörn og stjúpbörn barnalífeyri ef sjóðfélaginn sá um framfærslu þeirra að mestu eða öllu leyti. Barnalífeyrir nemur 10% af viðmiðunarlaunum sjóðsins og er hann greiddur þar til barnið verður 20 ára.

Lífeyrisgreiðslur í milljónum króna á verðlagi 1.1.2002

■ Lífeyrisgreiðslur á verðlagi hvers árs

LÍFEYRISGREIÐSLUR

Á árinu 2001 nutu 5.498 lífeyrisþegar lífeyrisgreiðslna úr sjóðnum að fjárhæð 1.817 mkr. Lífeyrisþegum fjölgaði um 10,3% á árinu og lífeyrisgreiðslurnar hækkuðu um 16,5%. Allar lífeyrisgreiðslur sjóðsins eru verðtryggðar og taka mánaðarlega breytingum vísitölu neysliverðs.

Hlutfallsleg skipting lífeyrisgreiðslna eftir tegundum er svipuð á síðustu þremur árum. Þannig nam ellilífeyrir 62% af heildarlífeyrisgreiðslunum, örorkulífeyrir 24%, makalífeyrir 11% og barnalífeyrir 3%. Á liðnu ári hófu 335 sjóðfélagar töku ellilífeyris og þar af voru 181 eða 54% sem hófu töku ellilífeyris við 67 ára aldur. Lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum nam 27,7% á árinu 2001 samanborið við 27,5% árið áður.

Fjöldi lífeyrisþega

	2001	2000	Breyting %
Ellilífeyrir	3.010	2.747	9,6
Örorkulífeyrir	1.155	1.033	11,8
Makalífeyrir	835	776	7,6
Barnalífeyrir	498	429	16,1
Samtals	5.498	4.985	10,3

Lífeyrisgreiðslur í millj. kr.

	2001	2000	Breyting %
Ellilífeyrir	1.119	974	14,9
Örorkulífeyrir	444	368	20,5
Makalífeyrir	201	173	15,9
Barnalífeyrir	53	44	22,4
Samtals	1.817	1.559	16,5

Hlutfallsleg skipting lífeyrisgreiðslna

	2001	2000
Ellilífeyrir	61,6%	62,5%
Örorkulífeyrir	24,5%	23,7%
Makalífeyrir	11,0%	11,0%
Barnalífeyrir	2,9%	2,8%
Samtals	100,0%	100,0%

TRYGGINGAFRÆÐILEG ATHUGUN

Í janúar 2002 framkvæmdi Bjarni Þórðarson, tryggingastærðfræðingur, tryggingafræðilega athugun á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2001.

Helstu niðurstöður hans, miðað við að 3,5% ávöxtun náist á eignir sjóðsins umfram hækkun vísitölu neysliverðs næstu áratugina voru, að heildarskuldbindingar nema kr. 2,9 milljörðum umfram höfuðstóll sjóðsins og verðmæti framtíðariðgjalda. Heildarskuldbindingar eru 1,5% umfram eignir sjóðsins í árslok 2001.

Eignir lífeyrissjóðsins umfram áfallnar skuldbindingar nema 18,8 milljörðum eða sem nemur 21,2% af hreinni eign sjóðsins til greiðslu lífeyris. Í reikniforsendum er miðað við dánarlíkur samkvæmt reynslu árána 1991-1995 og örorkulíkur samkvæmt danskri reynslu með 40% lækkun.

Í skýringu 17 með ársreikningi sjóðsins á bls. 37 má sjá sundurliðun tryggingafræðilegrar athugunar miðað við árslok 2001.

SÉREIGNARDEILD

Árið 2001 var þriðja heila starfsár séreignardeildar Lífeyrissjóðs verzlunarmanna. Markmiðið með stofnun séreignardeildarinnar er að auka fjölbreytni fyrir sjóðfélaga í samsetningu lífeyrisréttinda og að gefa sjóðfélögum kost á að nýta sér öflugan lífeyrissjóð sinn til þess að ávaxta viðbótarlífeyrissparnað á hagkvæman hátt.

Nafnávöxtun inneigna á séreignarreikningum á liðnu ári var 7,73% sem svarar til -0,81% raunávöxtunar. Séreignardeildin er ávöxtuð samhliða öðrum eignum sjóðsins sem nú eru rúmlega 97 milljarðar. Meðalraunávöxtun sjóðsins umfram hækkun vísitölu neysluverðs síðustu 5 árin er 5,9%.

Séreignardeildin í millj. kr.

	2001	2000	Breyting
lögjöld	252	201	25%
Inneignir í árslok	625	351	78%
Fjöldi einstaklinga með inneignir	2.781	2.380	17%

lögjaldagreiðslur til séreignardeildar sjóðsins námu 252 mkr. á árinu 2001 og er það aukning um 25% frá fyrra ári. Inneignir í séreignardeild námu 625 milljónum í árslok sem er aukning um 78% frá árinu áður. Í árslok 2001 áttu 2.781 einstaklingur inneignir í séreignardeildinni og fjöldi þeim um 401 frá fyrra ári eða um 17%.

Í kjarasamningum VR og LÍV annars vegar og Samtaka atvinnulífsins og Samtaka verslunarinnar – FÍS hins vegar, sem undirritaðir voru á fyrri hluta ársins 2000, er ákvæði um stighækkandi framlag launagreiðenda í séreignarsjóð launþega á næstu árum allt að 2% af launum sem þýðir að þeir launþegar sem spara 2% af launum fá 2,2% í mótframlag og þeir sem spara 4% af launum fá 2,4% í mótframlag frá launagreiðanda og ríkinu.

Lífeyrissjóður verzlunarmanna skiptist í tvær deildir, A-deild og B-deild. A-deildin er sameignardeild þar sem greiðast lögboðin eða samningsbundin iðgjöld. B-deildin er séreignardeild og iðgjöld sem greiðast í hana verða séreign þess sjóðfélaga sem greiðir. Greiðsla í séreignarsjóð kemur ekki í staðinn fyrir greiðslu í samreignarsjóð en hún er góð viðbót við þau réttindi sem sameignarsjóðurinn veitir.

Skattahagræði og viðbótarframlag launagreiðanda vinna saman

Í meðfylgjandi töflu má sjá ávinning launþegans af því að greiða 2% eða 4% viðbótaríðgjald í séreignarsjóð því raunverulegt framlag launþegans er hlutfallslega lítið í samanburði við þá inneign sem hann eignast í séreignarsjóði.

Séreignariðgjald launþega af launum	2%	4%
Sparnaður af 150.000 kr. af launum	3.000	6.000
Lækkun staðgreiðslu 38,54%	1.156	2.312
Raunverulegt framlag	1.844	3.688
Mótframlag atvinnurekanda 2%	3.000	3.000
Mótframlag ríkisins	300	600
Mótframlag samtals	3.300	3.600
Hækkun inneignar í séreignarsjóði	6.300	9.600

Í framangreindri töflu sést að launþegi með 150.000 kr. mánaðarlaun sem greiðir 2% viðbótaríðgjald í séreignarsjóð, leggur í raun til 1.844 kr. til að öðlast 6.300 kr. inneign í séreignarsjóði og er raunverulegt framlag launþegans því aðeins 29% af inneign hans.

Endurgreiðslur úr séreignardeild sjóðsins geta hafist þegar sjóðfélaginn er orðinn 60 ára að aldri. Sjóðfélagi getur valið um tvær endurgreiðsluáðferðir eða blöndu þeirra. Annars vegar að fá inneignina greidda á 7 árum, frá 60 – 67 ára. Við 67 ára aldur er hægt að taka inneignina út í einu lagi. Hins vegar að inneigninni verði breytt í verðtryggða mánaðarlega greiðslu til æviloka. Kjósi sjóðfélaginn slíka endurgreiðsluáðferð fellur niður séreignarréttur hans til inneignarinnar sem fellur þá ekki til erfingja við andlát.

Á liðnu ári var séreignardeildin kynnt sjóðfélögum í sjóðfélagabréfum sem send voru út í mars og september. Í nóvember var sjóðfélögum sendur upplýsingabæklingur ásamt samningseyðublöðum í tengslum við hækkun á mótframlagi launagreiðenda um áramótin skv. kjarasamningum. Kynningarfundir um séreignarsparnaðinn voru haldnir með trúnaðarmönnum VR á trúnaðarmannanámskeiðum og einnig voru kynningarfundir haldnir á vinnustöðum.

ÁRSFUNDUR 2001

Ársfundur sjóðsins var haldinn 7. maí 2001 á Grand Hótel. Helstu mál á ársfundinum voru:

Skýrsla stjórnar

Víglundur Þorsteinsson varaformaður flutti skýrslu stjórnar. Í máli hans kom m.a. fram að árið 2000 hefði einkennst af lækkunum á innlendum og erlendum hlutabréfamörkuðum og var raunávöxtun sjóðsins 1,2% á árinu 2000, en undanfarin ár hefur hún verið frá 7% til 12%. Sagði hann að flestir lífeyrissjóðir sýni slaka ávöxtun fyrir liðið ár og að ávöxtun sjóðsins væri í hærri kantinum í samanburði við aðra lífeyrissjóði. Sjóðurinn hefði hins vegar notið góðrar arðsemi af hlutabréfaeign sinni á liðnum árum.

Víglundur sagði að í ljósi góðrar ávöxtunar á árinu 1999, hefði hann sagt á síðasta ársfundi að komið gæti til réttindaaukningar hjá sjóðnum á árinu 2001. Hann hefði þó jafnframt bent á, að með auknu vægi hlutabréfa í verðbréfasafni sjóðsins yrði vart meiri ávöxtunarsveifla milli ára. Víglundur sagði, að í ljósi ávöxtunar liðins árs, væri ekki svigrúm til réttindaaukningar á þessu ári.

Fram kom hjá Víglundi að lífeyrisþegar sjóðsins væru nú um 5.000 talsins og hefði þeim fjölgað um rúm 10% milli ára. Taldi hann að lífeyrisþegar sjóðsins yrðu eftir nokkur ár orðnir 10.000 talsins og að stutt væri í að eignir sjóðsins færu yfir 100 milljarða.

Ársreikningur

Þorgeir Eyjólfsson forstjóri gerði grein fyrir ársreikningi sjóðsins fyrir árið 2000. Í máli hans kom m.a. fram að heildareignir sjóðsins námu 85,7 milljörðum í árslok sem er aukning um 10,1 milljarð eða 13,3% frá fyrra ári. Á árinu 2000 nutu 4.985 lífeyrisþegar lífeyrisgreiðslna að fjárhæð 1.559 mkr. úr sjóðnum og fjölgaði lífeyrisþegum um 10,3% á árinu.

Ávöxtun sjóðsins var 5,4% sem samsvarar 1,2% raunávöxtun samanborið við 11,9% raunávöxtun á árinu 1999. Hrein raunávöxtun var 1,1%. Meðalraunávöxtun sjóðsins síðustu 5 árin er 7,6%.

Árið 2000 var annað heila starfsár séreignardeildar sjóðsins og námu eignir á reikningum í séreignardeild í árslok 351 milljón. Nafnávöxtun séreignardeildar á liðnu ári var 5,36% og raunávöxtun 1,13%.

Tryggingafræðileg úttekt

Forstjóri gerði grein fyrir tryggingafræðilegri úttekt á stöðu sjóðsins en í árslok 2000 námu heildareignir sjóðsins 2,7 milljörðum eða 1,7% umfram heildarskuldbindingar.

Fjárfestingastefna og fjárhagsáætlun

Forstjóri greindi frá fjárfestingastefnu sjóðsins og fjárhagsáætlun fyrir árið 2001, en fjárfestingastefna sjóðsins breyttist ekki á árinu 2000.

Tilnefningar í stjórn 1.3.2001 til 29.2.2004

Forstjóri gerði grein fyrir tilnefningum í stjórn sjóðsins.

Tilnefningar Verzlunarmannafélags Reykjavíkur:

Gunnar P. Pálsson
Ingibjörg R. Guðmundsdóttir
Magnús L. Sveinsson
Pétur A. Maack

Tilnefningar samtaka atvinnurekenda:

Benedikt Kristjánsson, Kaupmannasamtök Íslands
Birgir R. Jónsson, Samtök verzlunarinnar – FÍS
Kolbeinn Kristinsson, Samtök atvinnulífsins að fengnu álitum Verslunarráðs Íslands
Víglundur Þorsteinsson, Samtök iðnaðarins að fengnu álitum Samtaka atvinnulífsins

Formaður er Magnús L. Sveinsson og varaformaður Víglundur Þorsteinsson.

Breytingar á samþykktum sjóðsins

Forstjóri greindi frá því að á árinu 2000 voru gerðar breytingar á samþykktum sjóðsins til samræmis við breytingar á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða sem m.a. fela í sér rýmkun fjárfestinga lífeyrissjóða í erlendum verðbréfum úr 40% í 50% og fjárfestinga í hlutabréfum úr 35% í 50% og gilda nýjar samþykktir sjóðsins frá 1. janúar 2001. Þannig voru samþykktir sjóðsins aðlagðar breyttum lögum en eignarhlutur sjóðsins um síðustu áramót í hlutabréfum var 35% og í erlendum verðbréfum 23%, eða langt innan heimildarmarkanna.

Næsti ársfundur sjóðsins verður haldinn mánudaginn 29. apríl nk. kl. 17 í Gullteigi á Grand Hótel.

AÐGANGUR AÐ UPPLÝSINGAVEF SJÓÐSINS

Á liðnu ári var heimasíða sjóðsins www.live.is endurnýjuð auk þess sem sjóðfélögum var gefinn kostur á að fá beinan aðgang að upplýsingum um réttindi sín á upplýsingavef sjóðsins.

Á upplýsingavefnum geta sjóðfélagar kynnt sér lífeyrisréttindi sín með því að skoða stiga-inneign sína fyrir hvert ár ásamt sundurliðun iðgjalda fyrir hvern mánuð. Þá má sjá áætlaða upphæð ellilífeyris miðað við áunnin réttindi og forsendur um mánaðarlaun sem iðgjald er greitt af og aldur við töku lífeyris.

Auk þess sést séreignariðgjald sjóðfélagans fyrir hvert ár og staða séreignarinneignar með vöxtum og verðbótum ásamt sundurliðun iðgjalda fyrir hvern mánuð.

Á upplýsingavefnum má ennfremur sjá yfirlit yfir aðra lífeyrissjóði sem sjóðfélaginn hefur greitt til og síðasta ármánuð iðgjalds.

Nú hefur verið bætt við upplýsingavefinn yfirliti yfir vaxtagjöld og eftirstöðvar sjóðfélagalána um áramót sem m.a. mun nýtast sjóðfélögum við gerð skattframtals.

RAFRÆNAR SKILAGREINAR

Á næstunni gefst launagreiðendum kostur á að senda sjóðnum skilagreinar með rafrænum hætti í gegnum heimasíðu sjóðsins með það að markmiði að einfalda iðgjaldaskil.

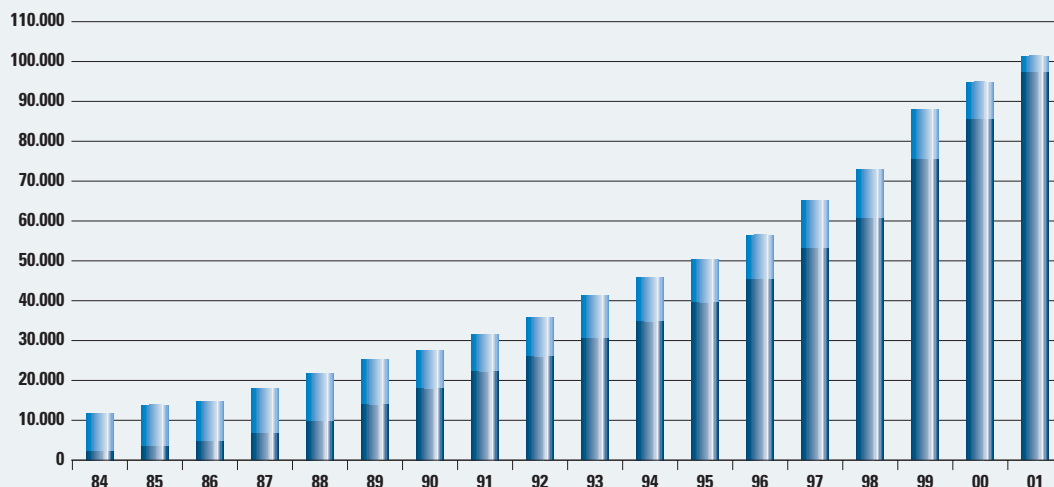
Á fyrirtækjavef sjóðsins verður launagreiðendum boðið upp á þrjár leiðir við að senda skilagreinar. Í fyrsta lagi geta þeir launagreiðendur sem eru með launakerfi, sent sjóðnum iðgjalda- og félagsgjaldaskrár úr launakerfi sínu. Í öðru lagi verður hægt að búa til skilgrein á grundvelli síðustu skilagreinar og koma þá fram kennitölur og fjárhæðir síðustu skilagreinar. Þessi möguleiki er þægilegur ef litlar eða engar breytingar eru á skilgreinum milli mánaða. Í þriðja lagi verður hægt að fá auða skilgrein sem hentar launagreiðendum með fáa starfsmenn.

Ávinningur launagreiðenda verður margvíslegur af því að senda skilagreinar með rafrænum hætti. Þannig sparast bæði tími og kostnaður við að senda skilagreinar rafrænt því ekki þarft að póstsenda þær og í stað þess að gera sér ferð í bankann er hægt að greiða skilagreinar í gegnum hvaða heimabanka sem er. Þá eykst öryggi við meðferð skilagreina því ekki þarf að skrá aftur þær upplýsingar sem eru á rafrænum skilgreinum. Jafnframt munu launagreiðendur sjá stöðu skilagreina, hvort þær eru í vinnslu hjá launagreiðanda, bíða bókaðar hjá sjóðnum eða hafa verið bókaðar í réttindakerfi sjóðsins.

Rafrænar skilagreinar eins og aðrar skilagreinar eru bókaðar í réttindakerfi sjóðsins þegar þær hafa verið greiddar.

Hrein eign til greiðslu lífeyris í milljónum króna á verðlagi 1.1.2002

■ Hrein eign á verðlagi hvers árs

LÁN TIL SJÓÐFÉLAGA

Eftirspurn sjóðfélaga eftir lánnum hjá lífeyris-sjóðnum var meiri á liðnu ári en á árinu á undan. Á árinu 2001 voru afgreidd 1.939 lán til einstaklinga í samanburði við 1.599 lán árið áður sem er hækkun um 21%. Flestir lántakendur voru á aldrinum 30 – 39 ára eða samtals 693 og er fylgni á milli aldursdreifingar lántakenda og greiðandi sjóðfélaga.

Fjárhæð afgreiddra sjóðfélagalána var 4.069 milljónir sem er hækkun um 20% frá fyrra ári. Samhliða því sem lánað var til sjóðfélaga, voru keypt húsnæðisbréf og húsbref íbúðalánasjóðs fyrir 2.851 milljón á árinu 2001. Samtals voru því lánveitingar vegna húsnæðiskaupa einstaklinga 6.920 milljónir eða 44% af ráðstöfunarfé liðins árs.

Útistandandi lán til sjóðfélaga námu 15.140 milljónum í árslok eða um 16% af eignum sjóðs-ins en til samanburðar námu útistandandi lán til sjóðfélaga 11.337 milljónum eða um 13% af eignum í árslok 2000.

Afgreidd lán á árinu

	2001	2000	Breyting
Fjárhæð í millj. kr.	4.069	3.389	20%
Fjöldi lána	1.939	1.599	21%
Meðalfjárhæð í millj. kr.	2,1	2,1	0%
Hlutfall af fjárfestingum	25,6%	21,9%	

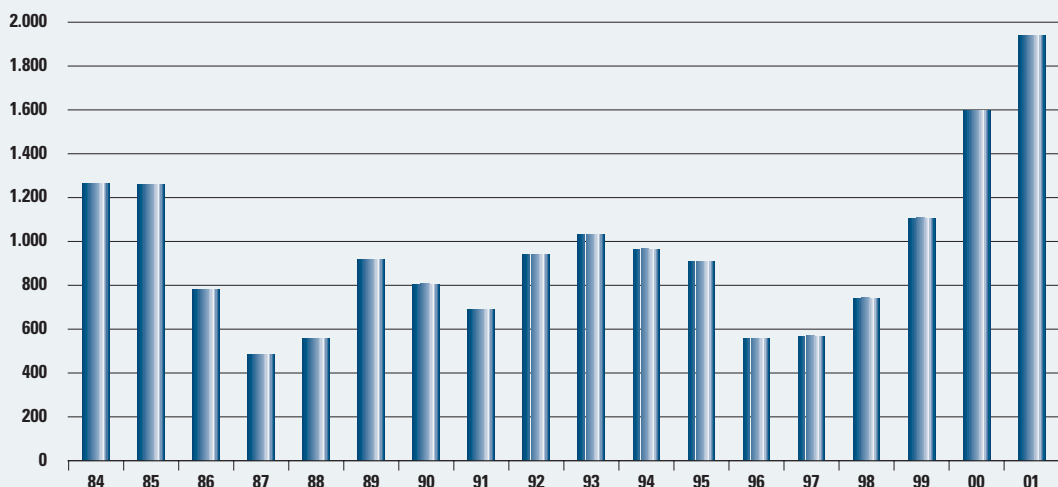
Fjöldi afgreiddra lána eftir aldri

Aldur	2001	2000
<20	3	2
20-29	464	423
30-39	693	522
40-49	470	382
50-59	245	200
60-69	49	52
70-79	15	18
Samtals	1.939	1.599

Staða sjóðfélagalána í árslok

	2001	2000	Breyting
Heildarfjárhæð í mkr.	15.140	11.337	34%
Fjöldi lána	13.772	12.574	10%
Meðalfjárhæð í þús. kr.	1.099	902	22%
Hlutfall af eignum	15,7%	13,4%	

Fjöldi afgreiddra sjóðfélagalána

LÁNAREGLUR

Lánareglur sjóðsins í febrúar 2002

1. Lánsupphæð er allt að 4.000.000.
2. Lánstími allt að 30 ár samkvæmt vali lántakanda.
3. Tólf gjalddagar á ári.
4. Lánið er bundið vísitölu neysluverðs.
5. Vextir eru nú 6,64% (15. febrúar 2002) og eru þeir 0,75% hærrí en meðalávöxtun í viðskiptakerfi Verðbréfaþings Íslands á nýjasta flokki húsbrefa til 25 ára. Vextir taka breytingum 15. hvers mánaðar miðað við meðalávöxtun í síðasta almanaxsmánuði samkvæmt útreikningi Verðbréfaþings Íslands.
9. Aðeins er lánað gegn fasteignaveði. Áhvílandi uppreiknaðar veðskuldir að viðbættu láni sjóðsins, mega ekki vera umfram 55% af metnu markaðsverði viðkomandi eignar sem löggiltur fasteignasali eða annar sérfróður aðili tilnefndur af sjóðnum framkvæmir (heildarveðsetning getur þó aldrei farið umfram 85% af brunabótamati). Kostnaður vegna verðmats greiðist af lántakanda.
10. Þinglýsingargjald (kr. 1.200) og stimpilgjald (1,5% af lánsfjárhæð) ber lántakanda að greiða. Lántökugjald 1% er dregið af andvirði lánsins við útborgun.

Lántökuskilyrði

6. Tveggja ára greiðslur til lífeyrissjóðs, þar af síðustu sex mánuði til Lífeyrissjóðs verzlunarmanna.
7. Þrjú ár liðin frá síðustu lántöku.
8. Lántakanda ber að leggja fram yfirlit yfir skuldastöðu í lánastofnunum auk afrits af skattframtali, óski sjóðurinn eftir því. Komi í ljós að skuldastaða sé með þeim hætti að vafi leiki á greiðsluhæfi lántakanda getur sjóðurinn lækkað umbeðna lánsfjárhæð eða hafnað lánveitingu.

Mánaðarleg greiðslubyrði lána

Í meðfylgjandi töflu má sjá mánaðarlega meðaltalsgreiðslu á föstu verðlagi á 1. ári miðað við 6,64% vexti (15. febrúar 2002).

Lánsfjárhæð	Lánstími	Greiðslubyrði kr.
2.000.000	30 ár	16.920
2.000.000	20 ár	19.655
4.000.000	30 ár	33.840
4.000.000	20 ár	39.310

FJÁRFESTINGAR

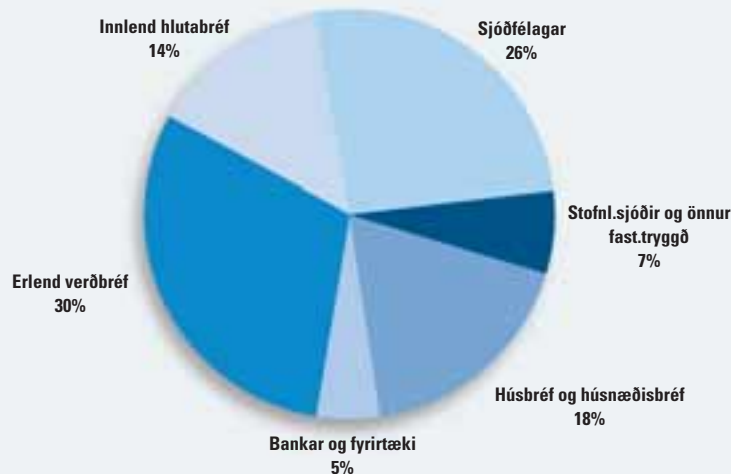
Á liðnu ári ráðstafaði sjóðurinn til lánveitinga og verðbréfa kaupa 15.907 mkr. sem er 2,7% aukning frá árinu 2000.

Aukning var á lánveitingum til sjóðfélaga vegna vaxandi eftirspurnar þeirra eftir lánnum frá sjóðnum. Jafnframt var aukning á fjárfestingum sjóðsins í húsbrefum og húsnæðisbrefum íbúðalánasjóðs og í fasteignaveðtryggðum skuldabrefum.

Sundurliðun fjárfestinga sjóðsins í milljónum króna

	2001	%	2000	%
Sjóðfélagar	4.124,3	25,9	3.389,1	21,9
Háskólinn í Reykjavík	226,0	1,4	120,0	0,8
Stofnlánasjóðir	213,0	1,3	203,6	1,3
Húsnæðisbréf	687,6	4,3	552,6	3,6
Húsbref	2.163,6	13,6	1.141,1	7,4
Bankar og sparissjóðir	583,1	3,7	1.120,5	7,1
Fyrirtæki	222,1	1,4	0	0,0
Fasteignaveðtryggð skuldabref	596,5	3,8	3,6	0,0
Erlend verðbréf	4.808,8	30,2	5.229,6	33,8
Innlend hlutabref	2.281,8	14,4	3.729,3	24,1
Samtals	15.906,8	100,0	15.489,4	100,0

Skipting fjárfestinga

VERÐBRÉFAEIGN

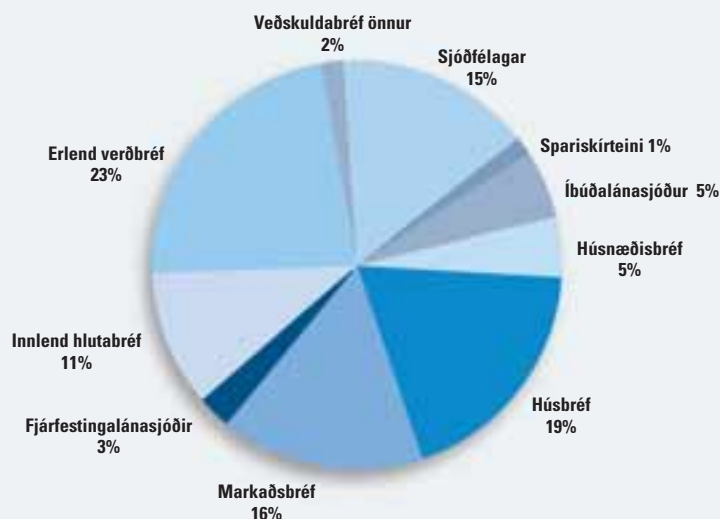
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar sjóðsins breyttist lítið á árinu 2001. Þannig voru skuldabréf um 66% af verðbréfaeign sjóðsins í árslok 2001 og innlend og erlend hlutabréf um 34%.

Til samanburðar voru skuldabréf 65% og innlend og erlend hlutabréf 35% af verðbréfaeigninni í árslok 2000.

Skipting verðbréfaeignar sjóðsins í milljónum króna

	2001	%	2000	%
Veðskuldabréf sjóðfélaga	15.139,9	15,7	11.337,4	13,4
Skuldabréf Íbúðalánasjóðs	5.206,8	5,4	5.741,5	6,8
Húsnæðisbréf	4.483,5	4,6	3.636,6	4,3
Húsbréf	18.188,1	18,8	15.889,7	18,7
Spariskírteini	1.475,6	1,5	1.290,5	1,5
Markaðsbréf, bankar og sparisjóðir	10.364,3	10,7	9.017,7	10,6
Markaðsbréf, eignarleigur	859,2	0,9	913,2	1,1
Markaðsbréf, fyrirtæki	3.211,6	3,3	2.763,4	3,2
Markaðsbréf, sveitarfélög	1.121,7	1,2	1.122,0	1,3
Skuldabréf fjárfestingalánasjóða atvinnuveganna	2.533,4	2,6	2.457,5	2,9
Veðskuldabréf önnur	1.625,9	1,7	1.224,6	1,4
Erlend verðbréf	21.985,0	22,8	19.256,3	22,7
Innlend hlutabréf	10.427,4	10,8	10.232,8	12,1
Samtals	96.622,4	100,0	84.883,2	100,0

Skipting verðbréfaeignar

ÁVÖXTUN

Ávöxtun sjóðsins á árinu 2001 var 7,8% eða neikvæð um 0,7% að raungildi samanborið við 1,2% raunávöxtun á árinu 2000. Hrein ávöxtun, þ.e. ávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjármunatekjum, var 7,7% eða neikvæð um 0,8% að raungildi. Meðal-raunávöxtun sjóðsins síðustu 5 árin er 5,9%.

Með hækkandi hlutfalli innlendra og erlendra hlutabréfa í verðbréfasafni sjóðsins mun verða vart meiri sveiflna í ávöxtun sjóðsins á komandi árum. Til lengri tíma litið mun hærra hlutfall hlutabréfa skila sjóðnum betri raunávöxtun en ef eingöngu hefði verið fjárfest í skuldabréfum. Það má til að mynda sjá af raunávöxtun hlutabréfaeignar lífeyrissjóðsins á liðnum árum.

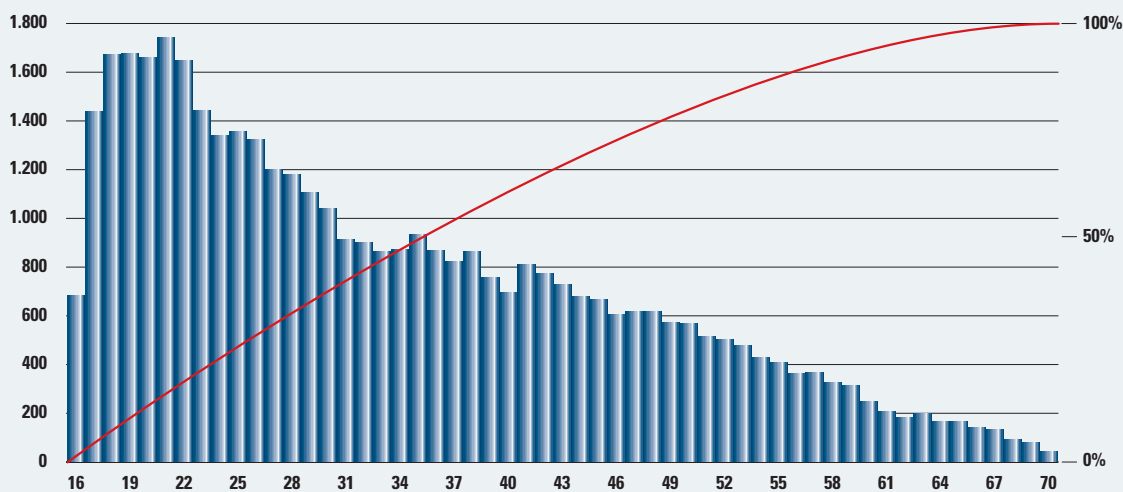
Heildararðsemi innlendu hlutabréfaeignarinnar yfir tímabilið 1980 til ársloka 2001 er 9,8% en var 14,3% í árslok 2000. Raunávöxtun innlendu hlutabréfaeignarinnar var -14,8% og nafnávöxtun -7,4% en á árinu 2001 lækkaði Heildarvísitala aðallista Verðbréfafings Íslands um 9,4% og Úrvalsvísitala aðallista um 11,3%.

Raunávöxtun erlendu verðbréfaeignar sjóðsins var -11,8% á árinu 2001 samanborið við -6,8% á árinu 2000. Raunávöxtun erlendu verðbréfaeignarinnar frá árinu 1994, þ.e. frá upphafi fjárfestinga sjóðsins í erlendum verðbréfum, var 2,0% samanborið við 8,9% í árslok 2000.

Aldursdreifing greiðandi sjóðfélaga

Summufall yfir fjölda greiðandi sjóðfélaga eftir aldri

INNLEND HLUTABRÉF

Þróun hlutabréfaverðs 2001

Á liðnu ári lækkaði Heildarvísitala aðallista Verðbréfaþings um rúm 9% frá upphafi til loka ársins. Á fyrstu átta mánuðum ársins hélt áfram sú lækkunarþróun á innlendum hlutabréfamarkaði sem hófst í apríl 2000. Í lok ágúst var vísitalan í sínu lægsta gildi en hækkaði síðan um rúm 17% fram til áramóta.

Í mars 2001 var horfið frá þeirri fastgengisstefnu sem tekin var upp hér á landi í upphafi síðasta áratugar. Vikmörk krónunnar voru afnumin og í kjölfarið lækkaði gengi krónunnar. Þegar árið var gert upp hafði gengisvísitala krónunnar, en hún endurspeglar vegið meðalverð erlendra gjaldmiðla eftir vægi þeirra í inn- og útflutningi, lækkað um rúm 17% frá upphafi til loka ársins.

Áhrif gengislækkunarinnar voru fyrst í stað neikvæð á afkomu fyrirtækjanna. Þannig hækkuðu erlendar skuldir þeirra, kostnaður við erlend aðföng hækkaði og aukinn verðbólga innanlands kynnti undir aukinn rekstrarkostnað. Þær afkomutölur vegna ársins 2001 sem liggja fyrir, og spár um afkomu annarra fyrirtækja bendir hins vegar til að afkoma fyrirtækja í heild verði betri en á árinu 2000. Þennan afkomubata má einkum rekja til bættrar afkomu útflutningsfyrirtækjanna sem sýna auknar rekstrartekjur í ljósi gengislækkunar krónunnar.

Hlutabréfaviðskipti og ávöxtun

Hlutabréfaviðskipti sjóðsins á árinu 2001 námu 3.458 milljónum. Þar af voru keypt hlutabréf fyrir 2.282 milljónir og seld hlutabréf fyrir 1.176 millj. Innlend hlutabréfakaup sjóðsins á síðasta ári námu 14% af fjárfestingum.

Í árslok 2001 nam hlutabréfaeign sjóðsins kr. 10,4 milljörðum eða 10,8% af verðbréfaeign samanborið við kr. 10,2 milljarða eða 12,1% af verðbréfaeign í árslok 2000.

Raunávöxtun innlendu hlutabréfaeignarinnar var -14,8% og nafnávöxtun -7,4% en til samanburðar lækkaði Heildarvísitala aðallista Verðbréfaþings Íslands um 9,4% og Úrvalsvísitala aðallista um 11,2% á árinu 2001. Heildararðsemi innlendu hlutabréfaeignar Lífeyrissjóðs verzlunarmanna yfir 22 ára tímabil, þ.e. frá 1980 til ársloka 2001, sýnir 9,8% árlega raunávöxtun.

Innlend hlutabréfaeign í árslok

	2001	2000
Eign í milljónum kr.	10.427	10.233
Hlutfall af verðbréfaeign	10,8%	12,1%
Raunávöxtun frá 1980 til ársloka	9,8%	14,3%
Fjöldi félaga	44	40

Sjóðurinn hefur að markmiði að sem stærstur hluti hlutabréfaeignarinnar hafi þekkt markaðsverð og sé skráð á verðbréfaþingi og beitir sjóðurinn virkri eignastýringu á þingskráðu hlutabréfin til að leitast við að ná sem bestri ávöxtun til lengri tíma litið, að teknu tilliti til áhættu.

Í skýringu 12 með ársreikningi sjóðsins á bls. 35 má sjá sundurliðun á eign sjóðsins í einstökum hlutafélögum.

Í eftirfarandi töflu má sjá ávöxtun lífeyrissjóðsins á innlendum hlutabréfamarkaði frá 1997 – 2001. Uppsöfnuð umframávöxtun sjóðsins samanborið við Úrvalsvísitölu Verðbréfaþings Íslands yfir 5 ára tímabil er 55,1%.

Nafnávöxtun hlutabréfa

Ár	Nafnávöxtun hlutabréfa LV	Hækkun Úrvalsvísitölu VPÍ	Umframávöxtun	Uppsöfnuð umframávöxtun
1997	32,1%	14,2%	17,9%	17,9%
1998	19,8%	10,5%	9,3%	28,8%
1999	51,9%	46,4%	5,5%	35,9%
2000	-8,8%	-18,7%	9,9%	49,4%
2001	-7,4%	-11,2%	3,8%	55,1%

ERLENDAR FJÁRFESTINGAR

Á liðnu ári var fram haldið þeirri stefnu að byggja upp erlendu hlutabréfaeignina með það að markmiði að auka ávöxtun sjóðsins til lengri tíma samhliða því að ná aukinni áhættudreifingu verðbréfasafnsins.

Góð ávöxtun erlendis til lengri tíma

Á liðnum árum hefur vægi erlendra verðbréfa aukist í verðbréfasafni sjóðsins og í árslok var hlutfall erlendra verðbréfa tæp 23% af verðbréfaeign. Með vaxandi hlutfalli hlutabréfa í verðbréfasafni sjóðsins mun verða vart meiri sveiflna á komandi árum í ávöxtun sjóðsins á milli ára sem helgast mun af þróun á hlutabréfaverði á markaði bæði innanlands og erlendis. Þar sem meðalaldur sjóðfélaga lífeyrissjóðsins er 33 ár er unnt að horfa til mjög langs tíma um fjárfestingar sjóðsins en til lengri tíma gefa hlutabréf nokkuð hærri ávöxtun en skuldabréf. Það mun síðan skila sjóðfélögum sjóðsins ávinningi í betri lífeyrisrétti þegar fram líða stundir.

Erlendir hlutabréfamarkaðir á árinu 2001

Árið 2001 olli vonbrigðum á erlendum hlutabréfamörkuðum og lækkaði heimsvísitala Morgan Stanley, en hún er helsti mælikvarði á breytingu hlutabréfaverðs í heiminum, um 18% á liðnu ári. Liðið ár er annað árið í röð sem erlendir hlutabréfamarkaðir sýna neikvæða ávöxtun.

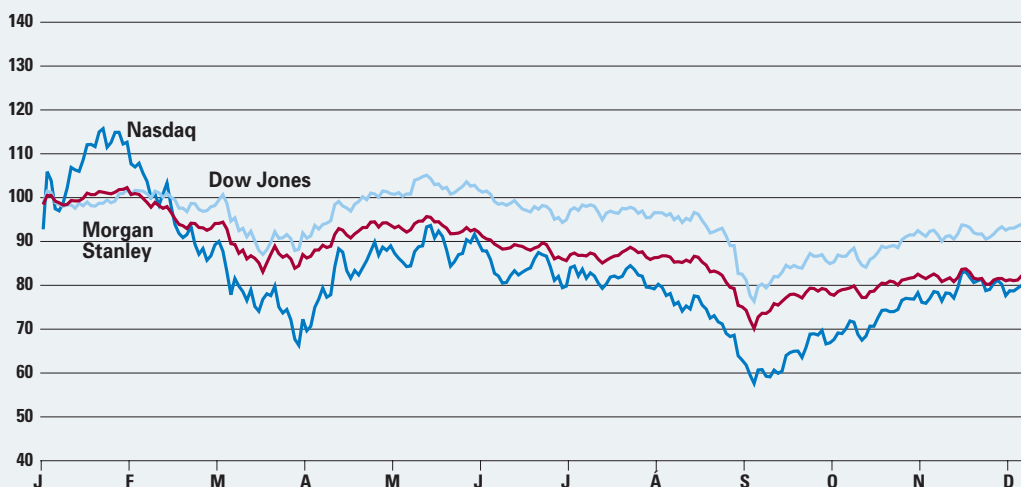
Miklar sveiflur voru á erlendum hlutabréfamörkuðum á liðnu ári og hafði Seðlabanki Bandaríkjanna frumkvæði að því að lækka vexti nokkrum sinnum á árinu í ljósi efnahagslegrar

stöðunar og almennt lakari afkomu fyrirtækja í heiminum.

Í ársbyrjun hækkuðu hlutabréfamarkaðir í Bandaríkjunum í kjölfar vaxtalækkunar en sú hækkun var skammvinn. Á fyrsta ársfjórðungi ársins 2001 birtust fréttir af slakri afkomu í tækni- og fjarskiptageiranum sem hafði áhrif til lækkunar á helstu hlutabréfamörkuðum. Á öðrum ársfjórðungi gengu þessar lækkunar að mestu til baka m.a. í ljósi þess að Seðlabanki Bandaríkjanna hélt áfram að lækka vexti en líkt og á fyrsta ársfjórðungi gengu þessar hækkunar til baka þegar ljóst var að afkoma fyrirtækja, og þá aðallega tæknifyrirtækja var ekki að batna. Í heildina var Bandaríski hlutabréfamarkaðurinn þó að sýna betri árangur en aðrir hlutabréfamarkaðir. Á þriðja ársfjórðungi héldu hlutabréfamarkaðir áfram að lækka og eftir hryðjuverkin í Bandaríkjunum 11. september var hætta á að efnahagslægðin myndi breytast í efnahagskreppu. Bandaríski Seðlabankinn brást því enn við með lækkun vaxta. Á fjórða ársfjórðungi hækkuðu markaðir víðast hvar í heiminum í ljósi lækkandi olíuverðs, vaxta og áforma um skattalækkunar í Bandaríkjunum.

Þegar árið 2001 var gert upp hafði Nasdaq vísitalan, sem samanstandur að stærstum hluta af tæknifyrirtækjum, lækkað um rúm 21%. Á sama tíma lækkaði Dow Jones hlutabréfavisitalan sem samanstandur af 30 stórum fyrirtækjum í Bandaríkjunum um 7%. Evrópskir hlutabréfamarkaðir í heild lækkuðu um rúm 19% og Japanski hlutabréfamarkaðurinn lækkaði um nærri 30%.

Hlutfallsleg þróun nokkurra vísitalna árið 2001

Erlend verðbréfaeign í árslok

	2001	2000
Eign í milljónum kr.	21.985	19.256
Hlutfall af verðbréfaeign	22,8%	22,7%
Raunávöxtun frá 1994 til ársloka	2,0%	8,9%
Fjöldi fjárvörsluaðila	17	13

Helstu breytingar á erlendu verðbréfaeigninni

Á liðnu ári var ákveðið að hefja fjárfestingar í eftirtöldum verðbréfasjóðum:

Schroder Private Equity Fund of Funds er einkafjármagnssjóðasjóður sem fjárfestir ekki beint í einstökum hlutafélögum heldur í sjóðum sem eiga síðan í einstökum hlutafélögum. Markmið sjóðsins er að ná langtíma vexti fjármagns með því að fjárfesta í safni áhættufjármagnssjóða, aðallega í Bandaríkjunum og Evrópu á þriggja ára tímabili. Fjárfesting lífeyrissjóðsins í sjóðasjóði Schroder's opnar leið að „private equity/venture capital“ fjárfestingu í gegnum reynslumikla sérfræðinga.

Scudder, Stevens & Clark er með stærstu fjárvörsluaðilum í Bandaríkjunum. Á liðnu ári var ákveðið að fjárfesta í **Scudder Crescendo European Hedge Fund** en fjárfestingastefna sjóðsins setur hann í flokk þeirra „hedge sjóða“ þar sem

fjárfest er „long/short“ í evrópskum hlutabréfum og er hann skráður í kauphöllinni í Dublin á Írlandi. Jafnframt var ákveðið að fjárfesta í **Scudder Venture Fund** en það er einkafjármagnssjóðasjóður sem hefur það að markmiði að fjárfesta í einkafjármagnssjóðum í Bandaríkjunum með áherslu á nýstofnuð eða nýleg fyrirtæki.

Fidelity er bandarískt fyrirtæki og er með stærstu fjárvörsluaðilum í heiminum. Á liðnu ári var ákveðið að fjárfesta í **Fidelity Euro Blue Chip Fund** sem fjárfestir aðallega í hlutabréfum stórra og traustra fyrirtækja í þeim löndum sem eru aðilar að evrópska myntbandalaginu. Einnig hófust fjárfestingar í **Fidelity European Growth Fund** sem fjárfestir aðallega í hlutabréfum lítilla og meðalstórra fyrirtækja í Evrópu.

Kaupþing: Á liðnu ári var verðbréfaeign sjóðsins í Kaupþing Global Equity Class, GIR Vogunarsjóði og Global Technology Fund færð yfir í Fidelity verðbréfasjóði sem Kaupþing er umsjónaraðili fyrir en jafnframt var fjárfest í aðgreindu alþjóðlegu hlutabréfasafni Kaupþings. Að endingu var fjárfest í **Carnegie World Wide Fund** sem er alþjóðahlutabréfasjóður sem skráður er í Lúxemborg.

Erlend verðbréfaeign sjóðsins um sl. áramót nam 22,0 milljörðum samanborið við 19,3 milljarða í árslok 2000 og nam 22,8% af verðbréfaeignin samanborið við 22,7% í árslok 2000.

Erlend verðbréfaeign í milljónum króna 31.12.2001

	Eignir	Raunáv. frá upphafi	Raunáv. 2001
Schroder Investment Management	7.529	6,5%	-9,7%
Schroder Investm. Management (Sapphire Fund)	294	4,2%	4,4%
Schroder Investm. Management (Private Equity Fund)	273		
Schroder Investm. Management (Emerging Markets Fund)	155	-3,2%	3,0%
Scudder, Stevens & Clark (Strategic Global Themes Fund)	5.139	8,5%	-6,3%
Scudder, Stevens & Clark (Crescendo European Hedge Fund)	479		
Scudder, Stevens & Clark (Venture Fund)	53		
Alliance (Global Growth Trends Fund)	2.210	2,7%	-4,3%
Alliance (International Technology Fund)	843	-15,2%	-17,4%
Morgan Stanley	1.343	-10,6%	-21,4%
Vanguard (Global Stock Index Fund)	1.305	-8,8%	-9,1%
Fidelity (International Fund)	1.076	-5,2%	-12,7%
Fidelity (Euro Blue Chip Fund)	322		
Fidelity (European Growth Fund)	308		
Kaupþing	391		
Kaupþing Fund (Nordic Growth Class)	101	-19,0%	-14,6%
Carnegie (World Wide Fund)	164		
Samtals	21.985	2,0%	-11,8%

Þar sem upplýsingar vantar í töfluna er of stutt liðið frá því fjárfestingar sjóðsins í viðkomandi verðbréfasjóðum hófust til þess að mæling á fjárvörsluárangri sé marktæk.

FJÁRFESTINGA- OG HLUTHAFASTEFNA

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt eftirfarandi fjárfestinga- og hluthafastefnu:

Fjárfestingastefna

Fjárfestingastefnan er grundvölluð á samþykktum sjóðsins og á samningi Verzlunarmannafélags Reykjavíkur og samtaka atvinnurekenda frá 30. desember 1996 um lífeyrismál.

Sjóðurinn er fagfjárfestir sem hefur að höfuðmarkmiði að hámarka eignir og réttindi sjóðfélaganna og skal það sjónarmið lagt til grundvallar við fjárfestingar og eignastýringu á verðbréfasafni sjóðsins. Fjármagn sjóðsins skal ávaxtað með hliðsjón af þeim kjörum, sem best eru boðin á hverjum tíma, að teknu tilliti til varúðarsjónarmiða, áhættu og verðtryggðra langtímaskuldbindinga sjóðsins.

Lífeyrisbyrði sjóðsins hefur minnkað úr 30,8% á árinu 1996 í 27,5% á árinu 2000. Spá um þróun lífeyrisbyrði á næsta áratug bendir til þess að hún vaxi hægfara og verði á bilinu 35% til 37% á árinu 2010. Þessi fyrirsjáanlega þróun með tilliti til réttindaávinnslu í stigakerfi lífeyrissjóðsins mun leiða til þess að áætlað framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga muni nema liðlega 20% af ráðstöfunarfé til nýfjárfestinga á árinu 2010. Ofangreind þróun lífeyrisbyrðinnar og greiðsluflæðis lífeyris gerir sjóðnum kleyft að beita langtíamarkmiðum við ákvörðun um fjárfestingastefnu lífeyrissjóðsins. Á næstu fimm árum er gert ráð fyrir að hlutfall skuldabréfa í eignasafni sjóðsins lækki úr 65% í 50%, hlutfall innlendra hlutabréfa sem nú er 10% hækki í 15% og hlutfall erlendra hlutabréfa hækki úr 25% af eignum í 35%.

Þar sem eignir séreignardeildar lífeyrissjóðsins eru ávaxtaðar samhliða öðrum eignum lífeyrissjóðsins gilda sömu forsendur um fjárfestingastefnu séreignardeildarinnar og samtryggingardeildarinnar. Lífeyrisbyrði í séreignadeild er óveruleg og mun lítið breytast á næsta áratug.

Við ráðstöfun fjármagns og eignastýringu á verðbréfasafni sjóðsins skulu eftirfarandi viðmið notuð um skiptingu eigna þannig að eignarhluti í einstökum verðbréfaflokkum geti að hámarki numið:

Skuldabréf ríkissjóðs 45%

Í skuldabréfum útgefnum af ríkissjóði eða með ábyrgð ríkissjóðs, s.s. spariskírteini ríkissjóðs, ríkisbréf, húsnæðisbréf og húsbref.

Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga 5%

Í skuldabréfum útgefnum af sveitarfélögum með trausta rekstrar- og fjárhagsstöðu eða með ábyrgð þeirra. Verðbréf þessi skulu hafa skráð kaup- og sölugengi á skipulegum markaði. Heildareign sjóðsins í verðbréfum þessa flokks má ekki fara yfir 50% af hreinni eign sjóðsins.

Skuldabréf banka og annarra fjármálastofn. 30%

Í skuldabréfum útgefnum af bönkum og sparisjóðum, eignarleigufyrirtækjum, fjárfestingarbönkum og stofnlánasjóðum atvinnuveganna, enda hafi þessar stofnanir trausta eiginfjárstöðu og starfi samkvæmt sérstökum lögum eða séu undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins. Verðbréf samkvæmt þessum flokki skulu hafa skráð kaup- og sölugengi á skipulegum markaði. Heildareign sjóðsins í verðbréfum þessa flokks má ekki fara yfir 50% af hreinni eign sjóðsins.

Skuldabréf fyrirtækja 10%

Í skuldabréfum fyrirtækja með trausta eiginfjárstöðu og góða rekstrarafkomu enda séu viðkomandi skuldabréf og hlutabréf félagsins skráð á Verðbréfabingi Íslands.

Fasteignaveðtryggð skuldabréf 25%

Í skuldabréfum tryggðum með veði í fasteignum, þ.m.t. sjóðfélagalán.

Áhvílandi uppreiknaðar veðskuldir að viðbættu nýju láni frá sjóðnum, mega ekki fara umfram 55% af metnu markaðsverði viðkomandi eignar sem löggiltur fasteignasali eða annar sérfróður aðili tilnefndur af sjóðnum framkvæmir (heildarveðsetning getur þó aldrei farið umfram 85% af brunabótamati). Þegar um sérhæft atvinnuhúsnæði er að ræða þá skal hámarkið vera 35% af metnu markaðsvirði.

Innlán og skammtímaverðbréf 5%

Innlán banka og sparisjóða, ríkisvixlar og skammtíma ríkisbréf, bankavixlar og skammtímabréf banka og sparisjóða, aðrir markaðsvixlar (fjárfestingalánasjóðir, sveitarfélög, traust fyrirtæki) og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða.

Innlend hlutabréf 20%

Í hlutabréfum fyrirtækja, enda séu bréfin skráð á skipulegum verðbréfamarkaði. A.m.k. 90% þeirra fjármuna sem bundnir eru í hlutabréfum skulu vera í félögum sem skráð eru á Verðbréfabingi Íslands.

Erlend verðbréf 35%

Í erlendum verðbréfum (hlutabréfum, skuldabréfum og hlutdeildarskírteinum) enda séu þau skráð á skipulegum verðbréfamarkaði. Erlend verðbréf námu 25% af heildareignum 31.06.2001. Þar af voru 53% í verðbréfum í US\$, 16% í verðbréfum í EUR og 31% í verðbréfum bundnum öðrum myntum.

Hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða sem sjóðurinn fjárfestir í skulu hafa skráð kaup- og sölugengi á skipulegum markaði. Ekki er sjóðnum heimilt að eiga meira en 25% af hlutdeildarskírteinum útgefnum af sama verðbréfasjóði.

Afleiðusamningar eru gerðir til að draga úr misvægi á gjaldmiðlasamsetningu erlendar verðbréfaeignar sjóðsins gagnvart gengisvog íslensku krónunnar og til þess að minnka gjaldeyrisáhættu sjóðsins.

Aðrar helstu viðmiðanir við ráðstöfun fjármagns og eignastýringu

1. Við það skal miðað að sem stærstur hluti af verðbréfum sjóðsins hafi þekkt markaðsverð og sé skráður á verðbréfaþingi og dreift eftir atvinnugreinum.
2. Beita skal virkri eignastýringu á þingskráða verðbréfaflokka, sem nú nema 65% af heildar eignum, með það að markmiði að tryggja sem besta ávöxtun til lengri tíma litið, að teknu tilliti til áhættu.
3. Viðmiðunarvísitala fyrir erlend hlutabréf er heimsvísitala Morgan Stanley. Viðmiðunarvísitala fyrir innlend hlutabréf er Heildarvísitala Aðallista Verðbréfaþings Íslands.
4. Viðmið um ávöxtun á skuldabréfasafni sjóðsins byggir á áhættuálagi á vaxtaferil ríkis-tryggðra skuldabréfa. Þannig eru vextir á lánum til sjóðfélaga ákveðnir með 0,75% álagi á meðalávöxtun húsbrefta til 25 ára í viðskiptakerfi Verðbréfaþings Íslands. Með tilliti til verðtryggðra langtímaskuldbindinga sjóðsins er leitast við að halda meðallíftíma skuldabréfasafnsins löngum, en hann er nú um 7 ár.
5. Lánveitingar til sjóðfélaga miðast við að annað sé eftirspurn eftir slíkum lánum samkvæmt lánareglum eins og þær eru á hverjum tíma.
6. Fjárfestingar sjóðsins skulu miðast við að kröfur útgefna af sama aðila eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni fari ekki umfram 5% af hreinni eign sjóðsins til greiðslu lífeyris. Er þá miðað við samtölu verðbréfa, jafnt hlutabréfa sem skuldabréfa viðkomandi aðila. Þetta hlutfall má þó vera allt að 10% í heildarkröfum gagnvart einstökum bönkum. Þetta á þó ekki við um skuldbindingar með ríkisábyrgð.

Við fjárfestingar í hlutabréfum hefur stjórn sjóðsins markað eftirfarandi fjárfestinga- og hluthafastefnu til þess að vinna eftir á hlutabréfamarkaði:

1. Fjárfest er í félögum sem hafa skráð hlutabréf sín á Verðbréfaþingi Íslands.
2. Fjárfest er í öðrum hlutafélögum með a.m.k. 5 ára starfsreynslu og hafa samþykktir sem tryggja hömlulaus viðskipti með hlutafé. Þá skulu þau hafa sýnt góða rekstrarafkomu síðustu 2 til 3 ár sem stendur undir arðsemis-kröfum sjóðsins.
3. Þátttaka í nýsköpunarverkefnum og áhættufjármögnun fer fram í gegnum félög og sjóði sem hafa slíkar fjárfestingar á stefnuskrá sinni og lífeyrissjóðurinn hefur gerst hluthafi í.
4. Ekki er fjárfest í félögum ef einn aðili á meirihluta hlutafjár. Þessi regla á þó ekki við um einkavæðingu opinberra fyrirtækja, ríkis eða sveitarfélaga þegar fyrir liggja stefnuýfirlýsingar um sölu á meirihluta hlutafjár í þeim félögum, þó slík sala fari ekki fram í einu lagi.
5. Eignarhlutur í einstökum félögum skal ekki vera hærri en 15% af hlutafé viðkomandi félags.

Hluthafastefna

Lífeyrissjóðurinn er langtímafjárfestir sem hefur ásamt góðri arðsemi af hlutabréfaeign sinni það að markmiði að stuðla að vexti og viðgangi fyrirtækjanna sem sjóðurinn fjárfestir í.

Sjóðurinn gegnir eigendaskyldum sínum með virkum hætti og kemur ábendingum um rekstur og stefnu félaga sem sjóðurinn er hluthafi í á framfæri á hluthafafundum og/eða með beinum samskiptum við stjórnendur viðkomandi fyrirtækja.

Lífeyrissjóðurinn tekur afstöðu til mála á hluthafafundum með atkvæðum sínum og á hlutabréfamarkaði með aðgerðum sínum. Hann tekur þátt í stjórnnum félaga þegar aðstæður og stærð eignarhlutar sjóðsins kallar á slíkt.

Reglur stjórnslulaga um sérstakt hæfi gilda, eftir því sem við getur átt, um meðferð mála og ákvarðanatökur í stjórn sjóðsins í einstökum málum. Reglur stjórnslulaga um sérstakt hæfi gilda með sama hætti um þá, sem sjóðurinn styður til stjórnarstarfa í einstökum félögum.

Af ofangreindu leiðir að stjórnarmenn eða forstjóri taka ekki þátt í umræðum eða ákvörðunum á stjórnfundum sjóðsins um málefni fyrirtækja þar sem þeir hafa hagsmuna að gæta sem starfsmenn, eigendur eða stjórnarmenn.

Ársreikningur *2001*

LÍFEYRISSJÓÐUR VERZLUNARMANNA

ÁRITUN ENDURSKOÐENDA

Stjórn og sjóðfélagar Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Við höfum endurskoðað ársreikning Lífeyrissjóðs verzlunarmanna fyrir árið 2001. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar nr. 1 – 17, ásamt kennitölum. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum Lífeyrissjóðs verzlunarmanna og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álit, sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

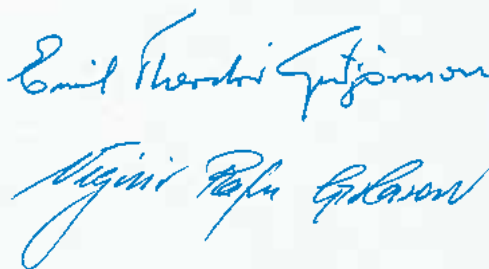
Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju. Samkvæmt því ber okkur að skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig, að leitt sé í ljós að ársreikningurinn sé án annmarka.

Endurskoðunin felur meðal annars í sér greiningaraðgerðir, úrtakskannarnir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar, að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sjóðsins á árinu 2001, efnahag hans 31. desember 2001 og breytingu á handbæru fé á árinu 2001, í samræmi við lög, samþykktir sjóðsins og góða reikningskila-venju.

Reykjavík, 25. janúar 2002.

PricewaterhouseCoopers ehf

löggiltir endurskoðendur

SKÝRSLA UM STARFSEMI LÍFEYRISSJÓÐS VERZLUNARMANNA ÁRIÐ 2001

Fjöldi sjóðfélaga, fyrirtækja og fjárhæð móttekinnna iðgjalda

Á skrá hjá sjóðnum í árslok 2001 voru 101.206 einstaklingar sem greitt hafa iðgjald til sjóðsins. Þar af voru 41.142 einstaklingar sem greiddu iðgjald til sjóðsins á árinu 2001 og fjölgaði þeim um 833 eða 2,1% frá fyrra ári. Á síðasta ári greiddu 5.687 fyrirtæki til sjóðsins vegna starfsmanna sinna. Á árinu 2001 námu iðgjaldagreiðslur til sjóðsins 6.808 mkr. sem er hækkun um 16,3% frá fyrra ári.

Lánveitingar og verðbréfavíðskipti

Á liðnu ári ráðstafaði sjóðurinn til lánveitinga og verðbréfakaupa 15.907 mkr. Sjóðfélögum voru lánaðar 4.124 mkr. og keypt voru húsnæðisbréf og húsbref íbúðalánasjóðs fyrir 2.851 mkr. Lánveitingar vegna stofnlánasjóða og kaup á fasteignaveðtryggðum skuldabréfum námu 1.036 mkr. Kaup sjóðsins á markaðsverðbréfum banka og sparisjóða námu 583 mkr og markaðsverðbréfum fyrirtækja 222 mkr. Keypt voru innlend hlutabréf á síðasta ári að fjárhæð 2.282 mkr. og seld voru hlutabréf að fjárhæð 1.176 mkr. Á liðnu ári fjárfesti sjóðurinn í erlendum verðbréfum umfram sölu fyrir 3.604 mkr.

Rekstrarkostnaður

Á árinu 2001 nam rekstrarkostnaður sjóðsins 104 mkr. Rekstrarkostnaður að frádregnum öðrum tekjum nam 66 mkr. sem er 1,01% í hlutfalli af iðgjöldum samanborið við 1,12% árið áður. Rekstrarkostnaður í hlutfalli af eignum var 0,07% samanborið við 0,08% árið áður.

Lífeyrisgreiðslur, ráðstöfunarfé og hrein eign til greiðslu lífeyris

Á árinu 2001 nutu 5.498 lífeyrisþegar lífeyrisgreiðslna að fjárhæð 1.817 mkr. úr sjóðnum. Lífeyrisþegum fjölgaði um 10,3% á árinu og lífeyrisgreiðslurnar hækkuðu um 16,5%. Ráðstöfunarfé sjóðsins á árinu 2001 var 15.944 mkr. og nemur aukningin 2,3% frá fyrra ári. Hrein eign sameignardeildar til greiðslu lífeyris nam 96.887 mkr. samanborið við 85.336 mkr. árið áður sem er hækkun um 13,5%. Árið 2001 var þriðja heila starfsár séreignardeildarinnar og námu inneignir í séreignardeild 625 mkr. samanborið við 351 mkr. árið áður sem er hækkun um 78%.

Ávöxtun

Ávöxtun sjóðsins á árinu 2001 var 7,8% eða neikvæð um 0,7% að raungildi samanborið við 1,2% raunávöxtun á árinu 2000. Hrein ávöxtun, þ.e. ávöxtun þegar rekstrarkostnaður hefur verið dreginn frá hreinum fjárfestingartekjum var 7,7% eða neikvæð um 0,8% að raungildi. Meðalraunávöxtun sjóðsins síðustu 5 árin er 5,9% á ári.

Raunávöxtun innlendu hlutabréfaeignarinnar var neikvæð um 14,8% og nafnávöxtun um 7,4% en til samanburðar lækkaði Heildarvísitala Verðbréfaþings Íslands um 9,4% á árinu 2001. Heildararðsemi innlendu hlutabréfaeignarinnar yfir tímabilið 1980 til ársloka 2001 er 9,8% en var 14,3% í árslok 2000. Raunávöxtun erlendu hlutabréfaeignar sjóðsins var neikvæð um 11,8% á árinu 2001. Raunávöxtun erlendu hlutabréfaeignarinnar frá árinu 1994, þ.e. frá upphafi fjárfestinga sjóðsins í erlendum hlutabréfum, var 2,0% samanborið við 8,9% í árslok 2000.

Upplýsingastarf

Sjóðurinn sendir sjóðfélögum hálfárslega, í mars og september, yfirlit yfir móttekin iðgjöld og félagsgjöld ásamt útreikningi á áunnum lífeyrisréttindum. Sjóðurinn birtir í ársbyrjun hvers árs auglýsingu í dagblöðum þar sem gerð er grein fyrir starfsemi og reikningum fyrir liðið ár ásamt upplýsingum um lífeyrisrétt. Á ársfundi sjóðsins á liðnu ári var m.a. gerð grein fyrir skýrslu stjórnar, ársreikningi, fjárfestingastefnu og tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins. Um haustið var sjóðfélögum sendur upplýsingabæklingur ásamt samningseyðublöðum í tengslum við hækkun á mótframlagi launagreiðenda um áramótin skv. kjarasamningum. Jafnframt voru haldnir fundir í fyrirtækjum þar sem starfsemi sjóðsins var kynnt. Á vefsíðu sjóðsins má nálgast almennar upplýsingar um sjóðinn, starfsemi, iðgjald, lífeyrisrétt, lánareglur og sjóðfélagabréf.

Reykjavík, 25. janúar 2002.

Í stjórn
Lífeyrissjóðs verzlunarmanna

Klaugina L. Sveinsson
Brygja R. Feindsson
Þhanna E. Viðmundsdóttir
Dýlinda Jonsson
Ólafinn Guðnason
Ingibjörg R. Lytjumsdóttir
Ólafur Þ. Guðmundsson

Forstjóri

Brygja R. Feindsson

YFIRLIT UM BREYTINGAR Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS Á ÁRINU 2001

	Skýr.	2001	2000
IÐGJÖLD			
Sjóðfélagar		2.723.219.829	2.341.637.107
Launagreiðendur		4.084.829.744	3.512.455.661
IÐGJÖLD		6.808.049.573	5.854.092.768
LÍFEYRIR			
Lífeyrir	6	1.829.994.267	1.565.375.674
Umsjónarnefnd eftirlauna		(4.133.521)	(4.954.508)
Kostnaður vegna örorkumats		1.675.186	1.444.362
LÍFEYRIR		1.827.535.932	1.561.865.528
FJÁRFESTINGARTEKJUR			
Fjárfestingartekjur af hlutabréfum	7	(1.656.649.790)	(1.064.216.908)
Tekjur af húseignum og lóðum		486.446	977.956
Vaxtatekjur og verðbætur	8	8.643.506.359	5.418.193.596
Reiknaðar hækkanir vegna verðlagsbreytinga	1	(7.527.968.325)	(3.304.536.889)
FJÁRFESTINGARTEKJUR		(540.625.310)	1.050.417.755
FJÁRFESTINGARGJÖLD			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		101.517.523	87.415.082
REKSTRARKOSTNAÐUR			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		103.960.772	95.044.323
AÐRAR TEKJUR	9	37.800.444	31.983.883
HÆKKUN Á HREINNI EIGN FYRIR ÓREGLULEGA LIÐI OG MATSBREYTINGAR		4.272.210.480	5.192.169.473
MATSBREYTINGAR			
Endurmatshækkun rekstrarfjármuna		24.758.680	11.807.228
Reiknaðar hækkanir vegna verðlagsbreytinga	1	7.527.968.325	3.304.536.889
Eignir frá Líf.sj. blaðamanna og Líf.sj.starfsm.Sjóvá		0	1.574.201.763
MATSBREYTINGAR		7.552.727.005	4.890.545.880
Hækkun á hreinni eign á árinu		11.824.937.485	10.082.715.353
Hrein eign frá fyrra ári		85.686.756.101	75.604.040.748
HREIN EIGN Í ÁRSLOK TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS ...		97.511.693.586	85.686.756.101

EFNAHAGSREIKNINGUR

31. DESEMBER 2001

EIGNIR	Skýr.	2001	2000
FJÁRFESTINGAR			
Húseignir og lóðir	14	233.729.207	222.994.481
Verðbréf með breytilegum tekjum	12,13	32.412.382.548	29.489.065.641
Verðbréf með föstum tekjum	11	46.432.132.103	41.983.132.805
Veðlán	11	17.777.852.284	13.410.954.115
FJÁRFESTINGAR		96.856.096.142	85.106.147.042
KRÖFUR			
Kröfur á launagreiðendur	5	901.000.000	687.000.000
Aðrar kröfur		117.090.654	27.798.163
KRÖFUR		1.018.090.654	714.798.163
AÐRAR EIGNIR			
Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir	14	75.990.711	66.954.319
Sjóður og bankainnstæður		435.557.651	410.898.315
AÐRAR EIGNIR		511.548.362	477.852.634
EIGNIR SAMTALS		98.385.735.158	86.298.797.839
SKULDIR			
Viðskiptaskuldir		(874.041.572)	(612.041.738)
HREIN EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS, SAMEIGNARDEILD		96.886.910.607	85.335.946.270
HREIN EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS, SÉREIGNARDEILD	10	624.782.979	350.809.831
SAMTALS HREIN EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS ...		97.511.693.586	85.686.756.101
MAT Á ÁUNNUM LÍFEYRISSKULDBINDINGUM ...	17		

SJÓÐSTREYMI ÁRIÐ 2001

	2001	2000
INNGREIÐSLUR		
lðgjöld	6.342.508.651	5.467.569.291
lðgjöld í séreignardeild	251.540.922	201.020.567
Fjárfestingartekjur	4.390.823.261	3.712.707.636
Afborganir verðbréfa	3.696.765.051	3.474.097.041
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	2.381.164.890	1.729.980.622
Seld verðbréf með föstum tekjum	611.373.895	3.137.277.727
Aðrar inngreiðslur	386.825.238	541.001.214
	<u>18.061.001.908</u>	<u>18.263.654.098</u>
ÚTGREIÐSLUR		
Lífeyrir	1.812.853.666	1.553.781.054
Lífeyrir úr séreignardeild	13.007.080	6.145.270
Fjárfestingargjöld	93.629.060	80.216.808
Rekstrarkostnaður án afskrifta	95.882.455	87.217.812
Aðrar útgreiðslur	101.705.811	951.627.468
	<u>2.117.078.072</u>	<u>2.678.988.412</u>
RÁÐSTÖFUNARFÉ TIL KAUPA Á VERÐBRÉFUM OG ANNARRI FJÁRFESTINGU	15.943.923.836	15.584.665.686
KAUP Á VERÐBRÉFUM OG ÖNNUR FJÁRFESTING		
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(7.090.491.952)	(8.994.795.455)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(3.656.464.229)	(2.778.337.101)
Ný veðlán og útlán	(5.159.843.270)	(3.716.309.728)
Aðrar fjárfestingar	(12.465.049)	(7.440.243)
	<u>(15.919.264.500)</u>	<u>(15.496.882.527)</u>
HÆKKUN (LÆKKUN) Á HANDBÆRU FÉ	24.659.336	87.783.159
Handbært fé í ársbyrjun	410.898.315	314.493.868
Handb. fé frá Líf.sj. blaðam. og Líf.sj.starfsm. Sjóvá	0	8.621.288
HANDBÆRT FÉ Í ÁRSLOK	<u>435.557.651</u>	<u>410.898.315</u>

SKÝRINGAR

Reikningskilaaðferðir

1. Áhrif verðlagsbreytinga á peningalegar eignir og skuldir eins og þær voru í byrjun reikningsársins og breytingu þeirra á árinu, eru reiknuð og færð í ársreikninginn. Útreikningurinn byggist á breytingu á vísitölu neysliverðs innan ársins. Staða peningalegra eigna og skulda í ársbyrjun og árslok er reiknuð til meðalverðlags. Mismunur á þannig umreiknaðri stöðu í ársbyrjun að viðbættri breytingu á árinu annars vegar og stöðunni í árslok hins vegar myndar hækkanir vegna verðlagsbreytinga að fjárhæð kr. 7.527.968.325 og er sú fjárhæð færð til frádráttar fjárfestingartekjum.

Hinar reiknuðu hækkanir eiga að endurspeгла þá raunvirðisrýrnun sem verður á peningalegum eignum og skuldum við verðbólguaðstæður og mætt er með verðbótum og vöxtum. Færslan á sér því mótvægi í vaxtatekjum og verðbótum.

Vísitala í ársbyrjun	202,1
Meðalvísitala	210,8
Vísitala í árslok	219,5
2. Fasteignir og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru endurmetnir með vísitölu neysliverðs frá byrjun reikningsársins til byrjunar næsta árs.
3. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af endurmetnu stofnverði, fasteignir um 2-4% og aðrar eignir um 10-20%.
4. Verðtryggðar langtímakröfur eru færðar til eignar með áföllnum verðbótum miðað við vísitölur sem tóku gildi 1.1.2002. Kröfur í erlendum gjaldmiðlum eru eignfærðar á síðasta skráða kaupgengi þeirra á árinu. Óverðtryggðar langtímakröfur eru eignfærðar á nafnverði. Þannig reiknað verðmæti skuldabréfa, sem keypt hafa verið með afföllum, hefur verið lækkað um ótekjufærð afföll, en afföllin eru færð til tekna á afborgunartíma bréfanna miðað við virka vexti og ávöxtunarkröfu þegar kaupin fóru fram.
5. Áætluð óinnheimt iðgjöld í árslok nema kr. 901.000.000 samkvæmt efnahagsreikningi. Mat þeirra byggist á reynslu liðinna ára og stuðst er við gögn sem fyrir liggja um skil eftir lok reikningsárs.

Lífeyrir

6. Sundurliðun lífeyrisgreiðslna:

	2001	2000
Ellilífeyrir	1.119.390.550	974.434.531
Örorkulífeyrir	443.726.242	368.117.942
Makalífeyrir	200.474.340	173.037.682
Barnalífeyrir	53.396.055	43.640.249
Samtals	<u>1.816.987.187</u>	<u>1.559.230.404</u>
Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild	13.007.080	6.145.270
Samtals	<u>1.829.994.267</u>	<u>1.565.375.674</u>

Fjárfestingartekjur

7. Fjárfestingartekjur af hlutabréfum, sundurliðast þannig:

Af innlendum hlutabréfum	(781.447.214)	(848.541.782)
Af erlendum hlutabréfum	(875.202.576)	(215.675.126)
Samtals	<u>(1.656.649.790)</u>	<u>(1.064.216.908)</u>

8. Vaxtatekjur og verðbætur, sundurliðast þannig:

Af sjóðfélagalánum	1.908.550.355	954.817.092
Af verðtryggðum innlendum skuldabréfum	6.449.381.353	4.339.425.671
Af bankainnstæðum ofl.	131.917.156	23.488.597
Dráttarvextir	105.911.774	62.791.478
Lántökugjöld	47.745.721	37.670.758
Samtals	<u>8.643.506.359</u>	<u>5.418.193.596</u>

Aðrar tekjur

9. Aðrar tekjur, sundurliðast þannig:

Innheimtupóknarir vegna þjónustu við samtök	37.166.437	31.385.885
Póknun vegna tölvuþjónustu	634.007	597.998
Samtals	<u>37.800.444</u>	<u>31.983.883</u>

Séreignardeild

10. Árið 2001 var þriðja heila starfsár séreignardeildar Lífeyrissjóðs verzlunarmanna. Séreignardeildin er ávöxtuð samhliða öðrum eignum sjóðsins.

Breyting á hreinni eign séreignardeildar sundurliðast þannig:

	2001	2000
Séreignariðgjald launþega	158.444.674	87.467.591
Framlag launagreiðenda	93.096.248	113.552.976
lögjöld samtals	251.540.922	201.020.567
Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild	(13.007.080)	(6.145.270)
Fjárfestingartekjur	35.764.065	11.544.880
Rekstrarkostnaður	(324.759)	(143.415)
Hækkun séreignardeildar	273.973.148	206.276.762
Hrein eign til greiðslu lífeyris:		
Inneignir 1.1.	350.809.831	144.533.069
Hækkun inneigna á árinu	273.973.148	206.276.762
Samtals 31.12.	624.782.979	350.809.831
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	1.967	1.427
Sjóðfélagar með inneignir í árslok	2.781	2.380

Hrein ávöxtun séreignardeildarinnar á árinu 2001 var 7,7% eða neikvæð að raungildi um 0,8%.

Fjárfestingar

11. Innlend skuldabréf með áföllnum vöxtum og verðbótum í árslok:

	2001	2000
Veðskuldabréf sjóðfélaga	15.139.862.696	11.337.455.717
Skuldabréf Íbúðalánasjóðs	5.206.780.862	5.741.480.087
Húsnæðisbréf	4.483.497.399	3.636.659.005
Húsbréf	18.188.072.242	15.889.653.822
Önnur markaðsskuldabréf með ríkisábyrgð	1.475.627.068	1.290.488.549
Markaðsbréf banka og sparisjóða	10.364.256.727	9.017.670.551
Markaðsbréf, eignarleigur	859.246.405	913.220.654
Markaðsbréf, fyrirtæki	3.211.608.547	2.763.426.963
Markaðsbréf, sveitarfélög	1.121.749.808	1.121.998.341
Skuldabréf fjárfestingalánasjóða atvinnuveganna	2.533.415.770	2.457.467.312
Veðskuldabréf önnur	1.625.866.863	1.224.565.919
Samtals	64.209.984.387	55.394.086.920
 Nánari sundurliðun veðlána:		
Sjóðfélagar	15.139.862.696	11.337.455.736
Veðlán vegna stofnlánasjóða	1.012.122.725	848.932.460
Önnur veðlán	1.625.866.863	1.224.565.919
Samtals	17.777.852.284	13.410.954.115
 Skuldabréf og sjóðfélagalán greinast þannig eftir verðtryggingarviðmiðunum:		
Verðtryggt, vísitala neysluverðs	62.661.348.058	53.731.169.140
Verðtryggt, byggingarvísitala	842.376.871	923.561.227
Gengistryggt	695.834.428	728.372.229
Óverðtryggt	10.425.030	10.984.324
Samtals	64.209.984.387	55.394.086.920

Af þingskráðum skuldabréfum, þar sem kaupverð lá fyrir á Verðbréfaþingi Íslands þann 31. desember 2001, nam markaðsvirðið kr. 11.299 mkr.

Hlutabréf

12. Sjóðurinn á hlutabréf í eftirtöldum félögum:

	Hlutabréfa- eign, nafnverð	% af hlutafé viðkomandi félags	Hlutabréfa- eign, bókfært verð
Aco Tæknival h.f.	3.689.437	1,5	5.534.156
Bakkavör h.f.	35.705.882	2,4	260.652.939
Baugur h.f.	43.266.105	2,6	449.967.492
Búnaðarbanki Íslands h.f.	25.030.000	0,5	102.623.000
Eignarhaldsfélagið Alþýðubankinn h.f. .	88.229.064	6,6	128.814.433
Eignarh.fél. líf.sj. Verðbréfaskráning ehf.	800.000	8,3	800.000
Eignarh.fél. líf.sj. Verðbréfaþing ehf. . . .	756.464	15,1	756.464
H.f. Eimskipafélag Íslands	130.927.962	4,3	667.732.606
Flugleiðir h.f.	130.091.864	5,6	227.660.762
Grandi h.f.	28.591.248	1,9	142.956.240
Hampiðjan h.f.	13.374.656	2,8	57.511.021
Haraldur Böðvarsson h.f.	31.207.604	2,8	137.313.458
Hraðfrystihús Eskifjarðar h.f.	1.826.791	0,4	11.874.142
Húsasmiðjan h.f.	3.314.397	1,2	46.401.558
Íslandsbanki h.f.	813.965.301	8,4	3.532.609.406
Íslenskir aðalverktakar h.f.	13.327.778	1,0	28.654.723
Kaupás h.f.	33.023.736	4,6	160.000.001
Kaupþing h.f.	62.853.003	3,9	785.662.538
Kögun h.f.	500.000	0,6	7.000.000
Landsbanki Íslands h.f.	55.585.262	0,8	188.434.038
Marel h.f.	3.000.000	1,3	78.000.000
Máttarstólpar h.f.	7.691.805	9,3	6.922.625
Nýherji h.f.	3.100.000	1,2	15.500.000
Olís h.f.	17.509.665	2,6	140.077.320
Olíufélagið h.f.	6.017.529	0,6	73.413.854
Opin Kerfi h.f.	8.697.755	3,7	133.075.652
Pharmaco h.f.	3.966.206	0,9	197.120.438
Plastprent h.f.	5.899.500	2,6	5.309.550
Samherji h.f.	21.369.934	1,3	222.247.314
Samlíf h.f.	4.941.120	6,0	36.600.000
Samskip h.f.	3.929.825	0,4	14.736.844
SÍF h.f.	96.665.391	6,5	376.995.025
Síldarvinnslan h.f.	13.197.247	1,2	52.788.988
Sjóvá-Almennar tryggingar h.f.	16.345.361	2,8	441.324.747
Skeljungur h.f.	20.813.905	2,8	178.999.583
Skýrr h.f.	3.506.211	1,8	21.387.887
Sprotasjóðurinn h.f.	1.880.011	10,1	1.880.011
SR-Mjöl h.f.	40.615.778	3,4	91.385.501
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna h.f. . . .	70.678.895	4,7	289.783.470
Útgerðarfélag Akureyringa h.f.	24.561.798	2,3	147.370.788
Þorbjörn - Fiskanes h.f.	14.580.000	1,3	55.404.000
Þormóður rammi h.f.	1.987.819	0,2	6.361.021
Þróunarfélag Íslands h.f.	164.669.255	15,0	395.206.212
Össur h.f.	10.091.250	3,1	502.544.250
			<u>10.427.394.057</u>

Hlutabréf skráð á Verðbréfaþingi Íslands eru metin á markaðsverði í árslok 2001.

Erlend verðbréf

13. Skipting erlendra verðbréfa eftir fjárvörsluaðilum 31.12.2001:

Hlutdeildarskírteini í hlutabréfasjóðum:

Scudder, Stevens & Clark (Strategic Global Themes Fund)	5.138.528.661
Scudder, Stevens & Clark (Crescendo European Hedge Fund)	479.373.618
Scudder, Stevens & Clark (Venture Fund)	53.211.972
Alliance (Global Growth Trends Fund)	2.210.127.480
Alliance (International Technology Fund)	842.672.355
Vanguard (Global Stock Index Fund)	1.305.565.793
Fidelity (International Fund)	1.076.578.866
Fidelity (Euro Blue Chip Fund)	321.898.325
Fidelity (European Growth Fund)	308.078.287
Schroder Investment Management (Sapphire Fund)	293.619.332
Schroder Investment Management (Private Equity Fund)	273.240.000
Schroder Investment Management (Emerging Markets Fund)	154.934.998
Carnegie (World Wide Fund)	163.943.524
Kaupþing Fund (Nordic Growth Equity Class)	100.656.085
Erlend hlutdeildarskírteini alls	<u>12.722.429.296</u>

Sjóðurinn á erlend hlutabréf í aðgreindu verðbréfasafni hjá eftirtöldum fjárvörsluaðilum:

Schroder Investment Management	7.528.608.107
Morgan Stanley	1.342.861.578
Kaupþing	391.089.510
Erlend aðgreind verðbréfasöfn alls	<u>9.262.559.195</u>
Erlend verðbréfaeign alls	<u>21.984.988.491</u>

Varanlegir rekstrarfjármunir

14. Varanlegir rekstrarfjármunir, endurmat þeirra og afskriftir greinast þannig:

	Eignarhluti í Húsi verslunar- innar 14,17%	Aðrar eignir	Samtals
Heildarverð 1.1.2001	274.170.895	197.823.067	471.993.962
Endurmat á árinu	23.583.302	17.478.719	41.062.021
Breyting á árinu	0	12.465.049	12.465.049
Heildarverð 31.12.2001	<u>297.754.197</u>	<u>227.766.835</u>	<u>525.521.032</u>
Afskrifað áður	51.176.414	130.868.748	182.045.162
Endurmat á árinu	4.718.247	11.585.094	16.303.341
Afskrifað á árinu	8.130.329	9.322.282	17.452.611
Afskrifað samtals	<u>64.024.990</u>	<u>151.776.124</u>	<u>215.801.114</u>
Bókfært verð 31.12.2001	<u>233.729.207</u>	<u>75.990.711</u>	<u>309.719.918</u>
	Fasteignamat	Brunabótamat	Bókfært verð
Mat á eignarhluta í Húsi verslunarinnar	<u>158.438.000</u>	<u>242.983.000</u>	<u>233.729.207</u>

Framvirkir gjaldeyrissamningar

15. Gerðir hafa verið framvirkir gjaldeyrissamningar til að draga úr misvægi á gjaldmiðlasamsetningu erlendra verðbréfaeignar sjóðsins gagnvart gengisvog íslensku krónunnar og til að draga úr gjaldeyrísáhættu sjóðsins. Heildarfjárhæð samninganna 31.12.2001 nam 28 milljón dollara eða 2883 mkr. Markaðsvirði samninganna í árslok var jákvætt um 59 mkr. og er það fært í ársreikninginn.

Meðalfjöldi starfsmanna og starfsmannakostnaður

16. Fjöldi stöðugilda á árinu 2001 var 23,2. Í stjórn sjóðsins eru 8 manns. Heildarfjárhæð launa nam 97,8 mkr. og launatengd gjöld 16,5 mkr. Þar af nam heildarfjárhæð launa til stjórnar og forstjóra 20,5 mkr.

Tryggingafræðileg úttekt

17. Mat á lífeyrisskuldbindingum:

Í janúar 2002 var framkvæmd tryggingafræðileg athugun sem miðaðist við árslok 2001. Helstu niðurstöður úttektarinnar, miðað við að 3,5% ávöxtun náist á eignir sjóðsins umfram hækun vísitölu neysliverðs næstu áratugina voru, að heildarskuldbindingar sjóðsins nema 2.952 milljónum umfram höfðuðstól sjóðsins og verðmæti framtíðariðgjalda

Sundurliðun tryggingafræðilegrar athugunar í milljónum króna:

Eignir:	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris	96.887		96.887
Núvirði verðbréfa	13.087		13.087
Lækkun v/núvirði fjárfestingakostnaðar	(2.323)		(2.323)
Núvirði framtíðariðgjalda		83.989	83.989
Eignir samtals	107.651	83.989	191.640
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	69.339	85.594	154.933
Örorkulífeyrir	10.050	10.825	20.875
Makalífeyrir	8.539	7.825	16.364
Barnalífeyrir	414	396	810
Rekstrarkostnaður	514	1.096	1.610
Skuldbindingar samtals	88.856	105.736	194.592
Eignir umfram skuldbindingar	18.795	(21.747)	-2.952
Í hlutfalli af skuldbindingum	21,2%	-20,6%	-1,5%

KENNITÖLUR

	<u>2001</u>	<u>2000</u>	<u>1999</u>	<u>1998</u>	<u>1997</u>
Raunávöxtun	-0,7%	1,2%	11,9%	7,7%	10,2%
Hrein raunávöxtun	-0,8%	1,1%	11,8%	7,6%	10,2%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	5,9%	7,6%	8,8%	7,7%	7,5%
Rekstrarkostnaður að frádr. öðrum tekjum:					
Kostnaður í % af iðgjöldum	1,01%	1,12%	1,28%	1,38%	1,43%
Kostnaður í % af eignum	0,07%	0,08%	0,09%	0,09%	0,09%
Fjöldi sjóðfélaga					
Fjöldi lífeyrisþega	25.692	24.676	23.209	21.305	19.165
Lífeyrir í % af iðgjöldum	5.170	4.676	4.289	3.918	3.511
Stöðugildi á árinu	27,7%	27,5%	28,9%	32,0%	32,2%
Stöðugildi á árinu	23,2	21,3	21,3	19,2	16,6
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-1,5%	1,7%	3,9%	3,1%	3,9%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar ...	21,2%	26,5%	28,4%	22,4%	24,2%
Hlutfallsleg skipting verðbréfaeignar:					
Skráð hlutabréf	33,3%	34,5%	30,8%	20,4%	
Skráð skuldabréf	32,2%	31,3%	34,4%	38,9%	
Óskráð hlutabréf	0,2%	0,3%	0,1%	0,1%	
Óskráð skuldabréf	15,9%	18,1%	20,9%	25,7%	
Veðlán	18,4%	15,8%	13,8%	14,9%	
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Skipting verðbréfaeignar eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	77,2%	77,3%	81,0%	86,9%	92,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	22,8%	22,7%	19,0%	13,1%	7,5%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir	61,6%	62,5%	62,0%	60,6%	57,9%
Örorkulífeyrir	24,5%	23,7%	23,7%	24,6%	26,6%
Makalífeyrir	11,0%	11,0%	11,3%	11,5%	13,0%
Barnalífeyrir	2,9%	2,8%	3,0%	3,3%	2,5%
Samtals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Annual Report *2001*

AUDITOR'S REPORT

To the Board and members of the Pension Fund of Commerce

We have audited the Annual Accounts of the Pension Fund of Commerce for 2001. The annual accounts include the Director's Report, a Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments, a Statement of Cash Flows and Financial Indicators. The Annual Accounts are presented by the Directors of the Pension Fund of Commerce, and in accordance with the laws and regulations they are responsible for them. Our liability is limited to the opinion we express concerning the Annual Accounts on the basis of our audit.

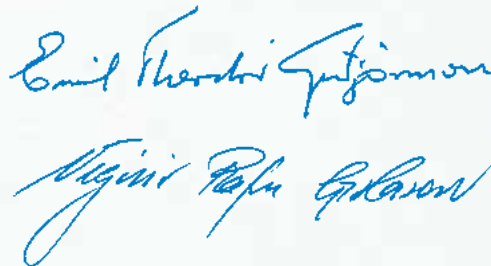
Our audit was made in accordance with generally accepted auditing standards. Accordingly, we were obliged to plan and carry out our audit in such a way as to demonstrate that the Annual Accounts are free of defects.

Included in the audit were analytical tests, sample checks and examinations of documents in order to test the reliability of figures and other data expressed in the Annual Accounts. The audit also included tests of the accounting methods and principles of evaluation used in the preparation of the Annual Accounts and an evaluation of their overall presentation. We consider that our audit constituted a reliable basis on which to base our opinion.

In our opinion, the Annual Accounts give an accurate picture of the Fund's performance during 2001, its financial position on 31st December 2001 and the changes in its cash position during 2001, in accordance with the law, the Fund's regulations and generally accepted auditing standards.

Reykjavik, 25th January 2002

PricewaterhouseCoopers ehf

Chartered Accountants

DIRECTORS' REPORT FOR 2001

Number of members and companies; premiums received

At the end of 2001, 101,206 individuals had paid premiums to the Fund. Of this number, 41,142 had paid premiums during 2001; their number rose by 833, or 2.1%, from the previous year. Last year, 5,687 companies made payments to the Fund on behalf of their employees. Premium payments to the Fund in 2001 amounted to ISK 6,808 m, which is an increase of 16.3% from the previous year.

Loans and securities investments

The fund allocated ISK 15,907 m to loans and investments in securities last year. Fund members were loaned ISK 4,124 m. At the same time, the Fund bought market bonds and housing bonds from the State Housing Board (Íbúðalánasjóður) for ISK 2,851 m. Loans to investment funds and other bonds backed by real-estate mortgages amounted to ISK 1,036 m. Purchases by the Fund of market securities amounted to: ISK 583 m issued by the commercial and savings banks and 222 m issued by companies. The Fund purchased domestic shares last year for ISK 2,282 m and sold shares for 1,176 m. During the year, the Fund's net investment in foreign securities was ISK 3,604 m.

Operating expenses

Operating expenses in 2001 amounted to ISK 104 m. Operating expenses with the deduction of other income amounted to ISK 66 m, which was 1.01% of premiums compared with 1.12% the year before. Operating expenses as a proportion of assets stood at 0.07% compared with 0.08% the year before.

Pension payments, disposable resources and net assets for pension payments

During 2001, 5,498 pensioners received pension payments amounting to ISK 1,817 m from the Fund. The number of recipients rose by 10.3% during the year, and the amount paid in pension rose by 16.5%. The Fund's disposable resources in 2001 amounted to ISK 15,944 m, 2.3% more than the previous year. Net assets for payment of pensions at the end of 2001 amounted to ISK 96,887 m, compared with ISK 85,336 m at the end of 2000, an increase of 13.5% from the previous year. Pension holdings in the Fund's Private Division at the end of the year amounted to ISK 625 m; 2001 was the third full year of the division's operation.

Yield on investment

The Fund's yield on investment during 2001 was 7.8% and the real yield was -0.7%, compared with a 1.2% real yield in 2000. Net real yield, i.e. real yield after deduction of operating expenses from net investment earnings, was -0.8% last year. The average real yield on the Fund's investments over the past five years has been 5.9%.

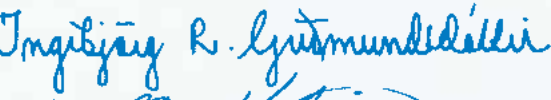

Real yield on domestic shareholdings amounted to -14.8% during 2001 with nominal yield at -7.4%; during the same period the Iceland Stock Exchange's share index declined by 9.4%. The Fund's real yield on domestic shareholdings from 1980 to the end of 2001 was 9.8% compared with 14.3% at the end of 2000. The real yield on the Fund's foreign shareholdings during 2001 was -11.8% and the real yield from 1994 to the end of 2001, i.e. from the beginning of the Fund's foreign investments, was 2.0% compared with 8.9% at the end of 2000.

Publicity

Every six months, in March and September each year, the Fund sends its members a statement of their premium payments and trade union fees, together with a calculation of their earned pension rights. At the beginning of each year, the Fund publishes a report in the press on its activities during the previous year, including its accounts and pension rights. At the Fund's annual general meeting last year, the Director's Report, annual accounts, investment policy and actuarial position were presented. The Fund also published a report in the press to inform its members of the advantage of private pension savings according to an agreement between members of the labor market. Information meetings in companies were also held to explain the Fund's operation. Informations about the Fund, and details of its activities, premiums, pension rights, loan rules and members' newsletters can be found on the Fund's website.

Reykjavík, 25th January 2002

Board of Directors
of the Pension Fund of Commerce

Managing Director

STATEMENT OF CHANGES IN NET ASSETS FOR PENSION PAYMENTS 2001

	2001 ISK	2000 ISK
PREMIUMS		
Members	2,723,219,829	2,341,637,107
Employers	4,084,829,744	3,512,455,661
PREMIUMS	6,808,049,573	5,854,092,768
PENSIONS		
Pensions	1,829,994,267	1,565,375,674
The Pension Committee	(4,133,521)	(4,954,508)
Cost of disability assessments	1,675,186	1,444,362
PENIONS	1,827,535,932	1,561,865,528
FINANCIAL INCOME		
Financial income of shares	(1,656,649,790)	(1,064,216,908)
Revenues on real estate	486,446	977,956
Interest and indexation	8,643,506,359	5,418,193,596
Calculated inflation adjustment	(7,527,968,325)	(3,304,536,889)
FINANCIAL INCOME	(540,625,310)	1,050,417,755
FINANCIAL EXPENSES		
Office and managerial costs	101,517,523	87,415,082
OPERATING EXPENSES		
Office and managerial costs	103,960,772	95,044,323
OTHER INCOME	37,800,444	31,983,883
INCREASE IN NET ASSETS BEFORE CHANGES IN VALUATION	4,272,210,480	5,192,169,473
CHANGES IN VALUATION		
Revaluation of operating assets	24,758,680	11,807,228
Calculated inflation adjustment	7,527,968,325	3,304,536,889
Assets from Líf.sj. blaðamanna og Líf.sj. Sjóvá ...	0	1,574,201,763
CHANGES IN VALUATION	7,552,727,005	4,890,545,880
Increase in net assets during the year	11,824,937,485	10,082,715,353
Net assets from previous year	85,686,756,101	75,604,040,748
NET ASSETS 31.12.2001 FOR PENSION PAYMENTS	97,511,693,586	85,686,756,101

BALANCE SHEET

AS OF DECEMBER 31, 2001

	2001 ISK	2000 ISK
INVESTMENTS		
Real estate and plots	233,729,207	222,994,481
Securities with variable income	32,412,382,548	29,489,065,641
Securities with fixed income	46,432,132,103	41,983,132,805
Mortgage loans	17,777,852,284	13,410,954,115
INVESTMENTS	96,856,096,142	85,106,147,042
CLAIMS		
Claims against employers	901,000,000	687,000,000
Other claims	117,090,654	27,798,163
CLAIMS	1,018,090,654	714,798,163
OTHER ASSETS		
Operating assets and other tangible assets	75,990,711	66,954,319
Cash and bank deposits	435,557,651	410,898,315
OTHER ASSETS	511,548,362	477,852,634
TOTAL ASSETS	98,385,735,158	86,298,797,839
LIABILITIES		
Commercial liabilities	(874,041,572)	(612,041,738)
NET ASSETS FOR PENSION PAYMENTS	96,886,910,607	85,335,946,270
NET ASSETS, PRIVATE DIVISION	624,782,979	350,809,831
NET ASSETS FOR PENSION PAYMENTS, TOTAL ..	97,511,693,586	85,686,756,101

STATEMENT OF CASH FLOWS 2001

	2001 ISK	2000 ISK
INNFLOW		
Premiums	6,342,508,651	5,467,569,291
Premiums paid to Private Division	251,540,922	201,020,567
Investment income	4,390,823,261	3,712,707,636
Repayments of bonds	3,696,765,051	3,474,097,041
Variable income securities sold	2,381,164,890	1,729,980,622
Fixed income securities sold	611,373,895	3,137,277,727
Other inflow	386,825,238	541,001,214
	18,061,001,908	18,263,654,098
OUTFLOW		
Pensions	1,812,853,666	1,553,781,054
Pensions from Private Division	13,007,080	6,145,270
Investments expenses	93,629,060	80,216,808
Operating expenses excluding depreciation	95,882,455	87,217,812
Other outflow	101,705,811	951,627,468
	2,117,078,072	2,678,988,412
DISPOSABLE RESOURCES FOR THE PURCHASE OF SECURITIES AND OTHER INVESTMENTS	15,943,923,836	15,584,665,686
PURCHASE OF SECURITIES AND OTHER INVESTMENTS		
Purchase of securities with variable income	(7,090,491,952)	(8,994,795,455)
Purchase of securities with fixed income	(3,656,464,229)	(2,778,337,101)
New mortgages and bonds	(5,159,843,270)	(3,716,309,728)
Other investments	(12,465,049)	(7,440,243)
	(15,919,264,500)	(15,496,882,527)
INCREASE (DECREASE) IN CASH AND BANK DEPOSITS	24,659,336	87,783,159
Cash and bank deposits at beginning of year	410,898,315	314,493,868
Cash, bank deposits from Lsj. blaðam. and Lsj. Sjóvá .	0	8,621,288
CASH AND BANK DEPOSITS AT END OF YEAR ...	435,557,651	410,898,315

FINANCIAL INDICATORS

	<u>2001</u>	<u>2000</u>	<u>1999</u>	<u>1998</u>	<u>1997</u>
Real yield based on consumer price index	-0.7%	1.2%	11.9%	7.7%	10.2%
Net real yield	-0.8%	1.1%	11.8%	7.6%	10.2%
Net real yield (5-year average)	5.9%	7.6%	8.8%	7.7%	7.5%
Operating expenses after deducton of other income:					
Expenses as % of premiums	1.01%	1.12%	1.28%	1.38%	1.43%
Expenses as % of assets	0.07%	0.08%	0.09%	0.09%	0.09%
Number of active fund members					
	25,692	24,676	23,209	21,305	19,165
Nuner of pensioners					
	5,170	4,676	4,289	3,918	3,511
Pensions as % of premiums					
	27.7%	27.5%	28.1%	32.0%	32.2%
Staff positions during year					
	23.2	21.3	21.3	19.2	16.6
Financial position according to actuarial survey:					
Net assets in excess of total liabilities	-1.5%	1.7%	3.9%	3.1%	3.9%
Net assets in excess of current liabilities	21.2%	26.5%	28.4%	22.4%	24.2%
Securities holdings:					
Listed shares	33.3%	34.5%	30.8%	20.4%	
Listed bonds	32.2%	31.3%	34.4%	38.9%	
Unlisted shares	0.2%	0.3%	0.1%	0.1%	
Unlisted bonds	15.9%	18.1%	20.9%	25.7%	
Mortgage loans	18.4%	15.8%	13.8%	14.9%	
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
Securities holdings by currency:					
Securities in Icelandic krónur	77.2%	77.3%	81.0%	86.9%	92.5%
Securities in other currencies	22.8%	22.7%	19.0%	13.1%	7.5%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Pension payments:					
Old age pension	61.6%	62.5%	62.0%	60.6%	57.9%
Disability pension	24.5%	23.7%	23.7%	24.6%	26.6%
Spouse's pension	11.0%	11.0%	11.3%	11.5%	13.0%
Children's allowance	2.9%	2.8%	3.0%	3.3%	2.5%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Umsjón: Valgarður Sverrisson, skrifstofustjóri

Hönnun/prentvinnsla: Prentsmiðjan Oddi hf.

Þýðing á ensku: Jeffrey Cosser

Ljósmyndir: Jóhannes Long, Ragnar Th. Sigurðsson

LÍFEYRISJÓÐUR VERZLUNARMANNA

Húsi verzlunarinnar
Kringlunni 7, 103 Reykjavík
Sími: 580 4000 - Fax: 580 4099
Netfang: skrifstofa@live.is
Heimasíða: www.live.is